

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLII | NÚM. 2174
2,90€ | 23 MAIG 2021

Àlex Fogo

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Joves implicats en el canvi

És central corresponsabilitzar el jovent
de pensar els problemes del present i els
escenaris de futur

ÓSCAR
MATEOS
«El malestar
social té un
component
jove molt
important»

Agustí Codinach

P 24-27

espai de trobada, participació i diàleg

La veu dels animals

Els divendres a les 20 h
un programa dedicat
al món dels animals i la natura

odda
ong
Fondata 1975, Generalitat de Catalunya - www.odda.org

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play

El somriure dels joves

La portada d'aquest número de *Catalunya Cristiana* presenta diversos tipus de joves que podem trobar a qualsevol plaça dels nostres pobles i ciutats: informals, desenfadats, amb algun pírcing i l'inevitable mòbil a les mans, amb patins i monopatins... I encara que no els deuen faltar dificultats de tota mena, personals, familiars, de feina, a la il·lustració d'Àlex Fogo (que signa com un grafiti), tots somriuen. Les simpàtiques caricatures contrasten amb el fons realista, talment com a les vinyetes de Tintín d'Hergé. I és que us dediquem el Primer Pla. El Sínode de Bisbes de 2018 (*Els joves, la fe i el discerniment vocacional*) ja demanava que, malgrat l'evident context de globalització creixent, es destaquessin les nombroses diferències entre contextos i cultures juvenils, fins i tot dins d'un mateix país. Aquesta obertura espontània a la diversitat fa que en molts llocs del món els joves siguin pioners de trobades i d'encontres interculturals i interreligiosos en la perspectiva d'una convivència pacífica.

També al Sínode es reconeixia la necessitat de preparar consagrats i laics, homes i dones qualificats que us acompanyin. Una necessitat que s'ha fet encara més palesa arran del Covid-19 que ha produït un triple efecte homogeneïtzador en vosaltres: la consciència de la pròpia contingència, el fet de veure que és possible emmalaltir o morir a qualsevol edat i una notable impotència per planificar el futur. També ha tingut

efectes positius, com l'enfortiment del diàleg amb els vostres pares, germans i avis o el fet de valorar més el contacte amb la natura, l'aprenentatge del treball i del debat en xarxa.

Tots els joves sou destinataris de la pastoral vocacional, però cal desenvolupar processos pastorals complets que abastin des de la infantesa fins a la vida adulta i introdueixin en la comunitat cristiana. Us calen testimonis creïbles i amb autoritat, entesa no com a poder directiu, sinó com una veritable força generadora que us faci créixer. Quan Jesús es trobava amb els joves de qualsevol estat i condició els deia «Aixeca't i camina!» i la seva paraula realitzava allò que deia.

El bisbe Xavier Vilanova, auxiliar de Barcelona, explicava amb entusiasme el testimoni de Montse Medina, una noia valenciana de 34 anys amb dos màsters i una beca per a un doctorat d'enginyeria matemàtica i computacional a Stanford, fundadora d'una exitosa start-up a Silicon Valley, que en el cim de la seva carrera com a executiva a Deloitte, ho va deixar tot per ingressar en un convent de clausura. I Samuel Gutiérrez, que va treballar durant setze anys a la nostra redacció (1999-2015), acaba de ser ordenat prevere a Sant Feliu de Llobregat.

I tots mantenint sempre el somriure sincer als llavis car, com deia el Dr. Isidre Gomà, biblista, les vocacions tornaran a venir quan els consagrats tornem a somriure.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

23
Opinió

24
Entrevista

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Cultura

46
Agenda

47
Des del carrer

L'Església de Colòmbia fa una crida a la reconciliació nacional

PÀGINA 21-22

19-20
Nou Punt d'Orientació Telemàtica a Montblanc

Pilarín Bayés fa 80 anys

PÀGINA 36

El poble ianomami

PÀGINA 37

47
Toni Hervás,
nou director de
Ràdio Estel

La setmana en tuits

JAMES MARTIN
@JAMESMARTINSJ

Jesuita i editor d'«America Magazine»

Preguem per la pau a Israel, a Palestina, a Terra Santa, i arreu del Pròxim Orient

JOSEP ÀNGEL SAIZ MENESES
@BISBESAIZ

Arquebisbe electe de Sevilla

Es compleixen 40 anys de l'atemptat contra Joan Pau II a la plaça de Sant Pere. La pregària dels fidels es va fer incessant fins que el Papa va estar fora de perill, i ell va atribuir posteriorment la seva supervivència a la intervenció de Maria Santíssima

XAVIER FINA @XAVIERFINA
Gestor cultural

La llibertat de convertir una relació laboral en una relació mercantil no és llibertat: és explotació i/o desregulació. Perquè la regulació està per protegir el més dèbil que, per definició, és el treballador. No existeix la llibertat de precaritzar ni la de ser precaritzat

GEORGINA BELLES
@BELLES_GG

Educadora

Una forta abraçada a les senyores que es passen el dia omplint-se la boca amb els drets i les llibertats de la dona, i quan algunes dones triem lliurement no viure la vida que se suposa que hauríem de triar segons elles, són les primeres a criticar-nos i a burlar-se de nosaltres

Zoom

EDUARD BRUFAU

El conflicte del Pròxim Orient ha entrat en una greu escalada de violència, amb aldarulls als carrers de Jerusalem i bombardejos recíprocs entre Israel i la Franja de Gaza. Fins ara es comptabilitzen més de cinquanta morts. Els caps de les diferents Esglésies de Terra Santa i el mateix Papa han fet una crida urgent a rebaixar la tensió i a respectar Jerusalem com a ciutat sagrada. A la foto, joves palestins, a l'esplanada de les Mesquites de Jerusalem, enfrontant-se a la policia israeliana.

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Rosari montserratí

Montserrat acull, el dissabte 22 de maig a les 18 hores, el Rosari que es resa aquest mes de maig cada dia des d'un santuari o una església per a tot el món. En directe per Ràdio Estel, la basílica de la patrona de Catalunya és el punt de referència per demanar a la Mare de Déu el final de la pandèmia, seguint la convocatòria del papa Francesc. La pregària mariana, dirigida per l'abat Josep Maria Soler, compta amb la participació de l'Escolania, d'una representació de la comunitat benedictina i d'un restringit grup de fidels.

En aquest Rosari des de Montserrat, es resa especialment «pels voluntaris», un col·lectiu amb el qual continuen completant-se totes les intencions, cada dia una diferent. L'Abadia montserratina és l'únic espai de les diòcesis espanyoles que ha estat triat, entre els 31 llocs marians del món, per a aquesta iniciativa del mes dedicat a la Mare de Déu. L'espiritualitat dels catalans, així com la llengua i la cultura, es fan presents en aquesta convocatòria internacional.

L'efemèride de la setmana

27 de maig del 2001: Joan Pau II visita Grècia i demana perdó als ortodoxos.

LA SAL DE LA TERRA

La conversa en família

L'espai que ocupen les diferents temàtiques en el diàleg familiar denota els valors, les àrees d'interès dels seus membres. Allò de què es parla i com es fa influeix més en l'educació dels fills que les indicacions concretes que se'ls pugui donar sobre quin hauria de ser el seu comportament. Podem fer moltes reflexions tècniques sobre el fet que l'important no és el tenir, però si la propera compra ocupa sovint la meitat de la conversa familiar el testimoni és tot un altre. Podem llo-

El bullying dels companys no explicat a casa denota falta d'espais de diàleg veritable

IGNASI FERNÁNDEZ TERRICABRAS
Professor d'Història Moderna
(Universitat Autònoma de Barcelona)

En aquests temps de pandèmia, els que ens dediquem a la història veiem reproduir-se allò que ja ha passat moltes vegades. D'entrada, dissortadament, el dolor de la pèrdua inesperada. Però també altres reaccions humanes que sempre han acompanyat les epidèmies.

Per això, en relaxar-se les mesures preventives, quan tornen les festes del jovent i el recel dels governants, paga la pena rescatar un document de l'any 1721, publicat pel professor Enrique Giménez al blog *El tiempo de los modernos*.

Com que a Marsella hi ha diversos casos de pesta, a Catalunya s'ordena interrompre tot contacte amb França. I el bisbe de Girona, Josep Taverner, ho aprofita per portar l'aigua al seu molí. Des de feia temps liderava una campanya contra les festes i els aplecs, que considerava

ar el pacifisme però, si a la mínima aixequem la veu, l'exemple és obvi.

Les converses familiars, conèixer el que estan vivint els adults a la feina i com ho afronten, és un mestratge excepcional per als fills. L'ètica s'incorpora molt més a partir del testimoni viscut, de l'experiència d'altri compartida en primera persona, que no pas amb totes les reflexions possibles. Moments com el viatge amb cotxe, l'autoimposada constància en el sopar familiar amb un clima tranquil on es comparteixen les vides, són moments clau de convivència i per a l'educació dels fills. Ho és la vida compartida, el testimoni compartit, relacionar-nos, conèixer, però també i especialment el diàleg respectuós sobre fets ordinaris que permet interioritzar el

JOSEP ORIOL PUJOL I HUMET
Director general de la Fundació
Pere Tarrés

sentit del que es fa. Generar espais de confiança, on l'error i la divergència s'acullen amb respecte, facilita que els fills puguin compartir les seves dificultats, els dubtes, aquella vivència negativa per a ells. El bullying dels companys no explicat a casa denota falta d'espais de diàleg veritable. Tenir present el sentit que la fe dona al que ens passa o com hi responem significa que en la conversa dels pares es té present. Déu es fa present en la pregària, en beure la taula o abans d'anar a dormir, però també en el temps compartit, en els espais de confiança. Quan es parla de temps de qualitat vol dir que «es perd temps» compartint, escoltant, aportant la paraula oportuna, i no la historieta personal, en el moment oportú.

PUNT DE VISTA

El bisbe de Girona i l'epidèmia (del 1721!)

immorals, especialment si reunien persones de diferents sexes. Així que el bisbe obté del corregidor de la ciutat la prohibició de tota mena de balls. Només així, deia, tindrien èxit les rogatives per aplacar la fúria divina que ha desencadenat el contagi.

Però aleshores, des de Barcelona, els jutges de la Reial Audiència el corregeixen. El tribunal, és clar, no vol disbauxa ni balls «pecaminosos». Però «seria de universal desconsuelo a estos naturales privarlos de una diversión que la ha hecho

como natural el continuo uso». No només això: quan «la aprehensión del contagio de Francia tendrá los ánimos con alguna melancolía, es preciso y conveniente permitir las diversiones (...) que diviertan las imaginaciones tristes y pensamientos de la peste». És clar que els jutges de l'infaust Felip V temien també, poc després del 1714, que, si es prohibien les diversions, «podría el Pueblo inclinarse a más juntas y conversaciones que fuesen causa de mayores pecados e inconvenientes que los que accidentalmente pueden producir los bailes públicos».

La por del contagi, la interdicció de reunions, la «malenconia» —és la nostra depressió!—, les ganes de divertir-se, l'amenaça de disturbis, les discrepàncies entre autoritats... Potser vivim en un bucle no des de fa dies, sinó segles.

Els que ens dediquem a la història veiem reproduir-se allò que ja ha passat moltes vegades

UN NOU LLINDAR

Com molins de vent

El problema no és el vent,
el problema és el molí, som
nosaltres, ben plantats o mig
desfets, bons receptors del
vent o sense acollir-lo

**SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA**
Bisbe de Mallorca

Fem-nos la idea que som com molins de vent, plantats en aquesta terra de missió que Déu estima, molins, de tots els estils i maneres: a ple rendiment, a mitja marxa, restaurats, aturats, amb poques aspes o sense, mig esfondrats, del tot desfets o quasi desapareguts. Si ens hi posem, segur que podem recuperar fins tot allò que sembla inservible. Es tracta de rehabilitar-nos perquè el vent de l'Esperit trobi en nosaltres unes aspes ben renovades que puguin acollir la seva alenada i posar-nos en moviment, i així, produir l'energia que necessitem.

A Mallorca, per carretera o des de l'avió és fàcil contemplar el pla de Sant Jordi. Fa anys feia goig admirar la bellesa original de tants molins que rodaven les seves aspes empeses pel vent. Però, ha passat el temps i ara, tret d'alguna excepció, és una espècie de cementiri de molins quasi abandonats i que ja no serveixen per a res. Quina llàstima! Què ha passat? Veig que el problema no és el vent. El vent segueix bufant, seguiria movent les aspes si hi fossin, seguiria produint energia i moviment, hi hauria vida i generaria vida. Tanmateix, no tot és així, a altres indrets n'he vist de ben rehabilitats i en funcionament. Ho torno a dir, el problema no és el vent, el problema és el molí, som nosaltres, ben plantats o mig desfets, bons receptors del vent o sense acollir-lo.

El vent hi és, l'Esperit hi és, suau o impetuós, i vol posar-nos en moviment de sortida i activar les turbines del nos-

tre compromís baptismal, vent que es transforma en energia, aigua que purifica i dona vida. És l'alenada de l'Esperit que ens empeny a demanar-nos si en la nostra actuació com a cristians les preferències de Jesús són les nostres i si la nostra manera d'estimar és com la seva. Potser Déu ens està demanant si som molins drets o caiguts, sencers o mig desfets, si estem preparats per acollir el vent que ve i rebre'l com a do o estem a mercè d'altres ventades que ens desorienten, ens dispersen o ens destrossen, perquè són la mediocritat que ens domina o la tebiesa que ens afebleix i no les accions plenes de l'aire suau i fresc de l'Evangelí.

Saber destriar els vents i la seva procedència també sovint ens fa adonar del buit espiritual que patim i del llastre cap on l'arrossega la nostra indiferència. Què fer per ser molins ben construïts que fan goig, sempre disposats a rebre aquell vent favorable que tot ho neteja, aireja, posa en moviment de sortida i comunica vida? És per això que Jesús ens ha donat el seu Esperit —el seu alè— «perquè tinguem vida i la tinguem a desdir» (cf. Jn 10,10). Si ens deixem rehabilitar i començar de bell nou ben segur que passarem de la por a la confiança, del dubte a la fe, del desànim a l'entusiasme, de la tristesa a l'alegria, de la frustració a l'esperança, de l'egoisme a l'amor, de l'individualisme a la comunitat, de l'aïllament a la comunicació, com en la primera Pentecosta.

Allò que passa mentre estudies, treballes i no pots marxar de casa

Els joves volen ser protagonistes de les noves polítiques socials i transformadores

Els joves han vist com el Covid els truncava molts projectes vitals.

Fa setmanes, als carrers de Barcelona, llegíem un grafiti: «La joventut és allò que passa mentre estudies, treballes i no pots marxar de casa.» Molts joves s'hi han degut veure reflectits, perquè són la generació més ben formada, però també la que pateix precarietat laboral, dificultats d'accés a l'habitatge i, per tant, impossibilitat d'emprendre un projecte autònom o familiar.

Amb un 39,9% d'atur entre els menors de 25 anys, l'Estat espanyol gairebé dobla la taxa mitjana europea. El mercat laboral desolador i els preus disparats de l'habitatge han provocat que només dos de cada deu menors de 30 anys hagin pogut marxar de casa dels pares, segons revela l'estudi *Joves i Covid-19: l'impacte de la crisi en la precarietat del jovent*, realitzat des de l'Observatori dels Drets del Jovent, del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya. D'entre els que treballen, nou de cada deu tenen un contracte temporal i un 30,6% té un contracte de molt curta durada. Un 15,6% dels joves de 16 a 29 anys que tenen feina són pobres.

«Podríem fer una mena de radiografia de la realitat dels joves dient que molts de nosaltres tenim feines per a les quals estem sobrequalificats,

DANI LÓPEZ
«Molts de nosaltres tenim feines per a les quals estem sobrequalificats, amb sous precaris, on no ens sentim realitzats»

NÚRIA IBÁÑEZ
«La joventut està disposada a implicar-se en el canvi, però necessita que se l'escolti, que se la deixi actuar»

amb sous precaris, on no ens sentim realitzats», manifesta Dani López, militant de la Joventut Obrera Cristiana (JOC).

Per a aquest jove de 27 anys, de Cornellà de Llobregat, que ha estudiat Filologia Hispànica, la precarietat laboral i les dificultats d'emancipació són el *modus vivendi*: «La meua última feina va ser prestant el servei d'alliberat a la JOC. Actualment estic a l'atur i amb dificultats per trobar una feina que sigui digna, amb unes condicions mínimament decents. Òbviament, tenir una feina estable és una de les bases per pensar en l'emancipació, però de moment tant la meua parella com jo estem en una situació laboral similar i tots dos encara vivim a casa dels pares.»

Núria Ibáñez té 29 anys i és del barri de les Roquetes (Nou Barris, Barcelona). És educadora i treballadora social, i treballa en un CRAE (Centre Residencial d'Acció Educativa). Fa deu anys que és militant de la JOC i, actualment, n'és la presidenta. Remarca que els joves tenen dificultat d'accés als estudis superiors i universitaris, perquè «no tothom es pot permetre les taxes que suposa pagar aquests estudis». També les tenen per accedir al mercat laboral, amb treballs precaris, moltes hores, poc sou o molt mal pagat: «Existeixen treballs de falsos autònoms que ens fan tenir una manca d'estabilitat; a més, hi ha molts joves preparats, però amb falta d'experiència, cosa que els impedeix accedir al mercat laboral.»

La seva radiografia de l'accés a l'habitatge tampoc no és gens falaguera: «Hi ha pocs habitatges al mercat, i els que hi ha tenen un preu tan elevat que suposa invertir moltes vegades més de la meitat del sou en el lloguer, alhora que accedir a un habitatge de compra és pràcticament impossible. Això implica dificultat a l'hora d'emancipar-se per falta de recursos econòmics.»

I aquesta radiografia, tal com destaca la presidenta de la JOC, se circumscriu als joves «amb un cert avantatge», perquè «si parléssim de joves migrants, les desigualtats es multiplicarien, per la dificultat idiomàtica, la manca d'oportunitat estudiantil o de tenir una inserció laboral».

Covid-19 i salut mental

Les conseqüències del Covid-19 han impactat de ple en la línia de flotació de molts projectes vitals. Ara bé, com exposa Óscar Mateos al quadern de Cristianisme i Justícia *El shock pan-*

dèmic, «la crisi Covid no s'ha d'entendre com un punt d'inflexió, sinó com un fenomen certament extraordinari que aprofundeix i accelera unes dinàmiques i transformacions que ja s'han anat configurant des dels anys vuitanta amb l'exaltació globalitzadora en la seva versió neoliberal, i que, des de la crisi financera del 2008, s'han manifestat amb més gran virulència».

D'alguna manera, és com si el Covid hagués posat llum i taquígraf en aquest *precaris* global que té el col·lectiu dels joves com un dels principals damnificats. «Hi ha joves», recorda Núria Ibáñez, «que durant la pandèmia no han pogut seguir els estudis, perquè no tenen accés a internet ni ordinador a casa». S'ha posat de manifest la desigualtat en el món laboral, amb els contractes brossa, que s'han vist afectats i cancel·lats per la pandèmia. «Una altra problemàtica és que el mateix lloc ens serveix per treballar, estudiar i tenir moments d'oci amb els amics», afegeix la presidenta de la JOC, «això fa que estiguem moltes hores davant d'una pantalla i ens dificulta evadir-nos».

Segons una enquesta del Centre d'Investigacions Sociològiques, la població entre els 18 i els 24 anys ha viscut la crisi sociosanitària amb el doble d'ansietat que la mitjana de la població. Concretament, un 30,3% dels joves han patit trastorns d'ansietat el 2020. El sistema de detecció de la Generalitat de Catalunya, el Codi de Risc del Suïcidi, ha computat 601 temptatives de suïcidi en joves fins a 18 anys el 2020. És un increment del 27% respecte de l'any anterior, quan se'n van computar 473. Els suïcidis són la primera causa de mort no natural entre els joves de 16 a 35 anys.

La Fundació Casa de Misericòrdia de Barcelona va organitzar el 14 d'abril una jornada d'estudi sobre *L'impacte de la COVID-19 en la infància i la joventut. Perspectives de futur*. Bernard Ars, president de la Federació Internacional d'Associacions de Metges Catòlics, es va fer ressò dels resultats d'un qüestionari realitzat per la Universitat de Mons (Bèlgica), que evidencia que el malestar dels joves ha augmentat entre les dues onades del Covid: «La proporció de joves de 19 a 25 anys que presenten nivells d'ansietat superiors al normal ha passat del 65% de la primera onada al 76% de la

segona, i la depressió del 62% al 80%.»

Corresponsabilitat

Óscar Mateos és professor de relacions internacionals i coordinador de GLOBALCODES de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna (Universitat Ramon Llull). Al quadern *El shock pandèmic*, detalla l'actual crisi de civilització amb tres derivades: una crisi social, amb el moment de més desigualtat del planeta; una crisi democràtica, evidenciada pel divorci entre poder i política; i una crisi climàtica, de greus repercussions per al planeta i la humanitat.

Mateos creu que, semblantment a com es va fer a mitjan segle XX, després de la Segona Guerra Mundial, ara també cal fer un nou contracte social que ha de posar el focus en tres reptes: repartiment de la riquesa i de les cures, control polític i democràtic dels actors financers i establiment d'uns paràmetres que instaurin una nova relació amb el planeta. Com diu en una entrevista en aquest mateix número (pàgines 24-27), els joves han de ser protagonistes d'aquest nou contracte social: «És cen-

MARTA CIURANA
«És essencial que l'Església sigui capaç d'atreure els joves i fer-los sentir participants de la comunitat cristiana»

L'actual generació de joves està molt ben formada, però pateix molta precarietat i dificultats d'emancipació.

M. CLARA PUJADAS
«Els joves són un actiu molt important en la nostra societat i de ben segur que han estat enfortits per les situacions viscudes»

tral corresponsabilitzar la gent més jove de pensar els problemes del present i els escenaris de futur, tot evitant una visió adultocèntrica.»

Ho subscriu Núria Ibáñez: «La joventut està disposada a implicar-se en el canvi, en les polítiques socials i transformadores, però necessita que se l'escolti, que se la deixi actuar, amb tot el que això suposa d'equivocacions. Però és que a la vida aprenem implicant-nos i cometent errors.» I Dani López interpel·la: «Realment, algú ens pregunta als joves què necessitem? I si és així, realment se'n pren seriosament?»

Militar a la JOC, com fan Núria Ibáñez i Dani López, és una manera de canviar les coses des d'un moviment d'Església i del món obrer. «Els grups de la JOC —explica Ibáñez— hem de ser testimonis d'una Església jove i activa que està implicada en el canvi, de fer saber a la societat que l'Església és més que les notícies negatives que es veuen a televisió, hem de ser testimonis de campanyes boniques, hem d'estar implicats als barris.»

Per a Dani López, «és un projecte que anima a l'esperança, a no quedar-te de braços plegats i a plantejar-te el perquè de tot i de quina manera podem canviar allò que no és just. En un món on mana l'individualisme, cal consciència de col·lectiu. I és vital entendre que sols no anem enlloc, només deixant-nos de mirar tan sols a nosaltres per passar a tenir cura de l'altre, podrem canviar el món».

Protagonisme en l'Església

Els joves van ser els protagonistes de la XV Assemblea General Ordinària del Sínode de Bisbes, celebrada del 3 al 28 d'octubre del 2018 amb el tema *Els joves, la fe i el discerniment vocacional*. El document final també demanava més protagonisme i llibertat per als joves a la vida eclesial.

«És essencial que l'Església sigui capaç d'atreure els joves i fer-los sentir participants de la comunitat cristiana, per això cal un canvi radical en la mentalitat i les estructures», comenta Marta Ciurana, sotsdelegada diocesana per a l'Evangelització, la Catequesi i els Joves de l'arquebisbat de Tarragona. «Cal ser conscients que vivim al segle XXI i que cal adaptar-se a les necessitats del moment.»

Marta Ciurana té 22 anys i viu a les Borges del Camp (Baix Camp). Estudia Educació Primària a la Universitat Rovira i Virgili. Està implicada en dife-

rents entitats del poble; de fet, és la secretària i tresorera de l'Associació dels Amics de l'Ermita de la Mare de Déu de la Riera. També exerceix de secretària del Secretariat Interdiocesà de Joventut, que agrupa les delegacions juvenils de les diòcesis catalanes i de Mallorca.

Ciurana recorda que «la pandèmia ha fet que els grups de joves no es poguessin trobar presencialment, cosa que ha refredat la comunió entre els membres i, per tant, s'han perdut les estones de diàleg en les sessions de catequesi». Malgrat que s'ha intentat adaptar-ho amb les videoconferències, «no ha estat el mateix i la relació entre animadors i joves s'ha vist afectada».

Per això, el principal objectiu és fer el retrobament presencial amb els joves i, a partir d'aquí, detectar quins són els aspectes que cal treballar, tenint en compte cadascuna de les realitats que viuen. Tal com posa en relleu, la joventut és un bon moment per a l'espiritualitat: «Tot i que es tracta d'una etapa de canvis i inestabilitat, és un moment en què la fe els pot ajudar a créixer com a persones i créixer des de l'amor de Crist.»

M. Clara Pujadas, verge consagrada, també considera fonamental que l'Església acompanyi els joves: «Caminar acompanyat ens nodreix a tots, i és imprescindible en aquells joves que en altres àmbits de la seva vida no viuen la fe.»

Pujadas acompanya un grup de joves de les parròquies de Santa Maria i de Sant Josep de Badalona. «La majoria dels joves del meu entorn estan ben preparats però amb situacions laborals majoritàriament precàries», explica. «Són un actiu molt important en la nostra societat i de ben segur que han estat enfortits per les situacions viscudes.»

«No necessito grans luxes —afirma Dani López—, tan sols una feina amb un sou que em permeti viure i on em senti bé. La realitat del meu dia a dia és un continuïum de mirar ofertes, inscriure-m'hi i esperar una trucada per concertar una entrevista, que moltes vegades no es produeix.» I conclou: «Espero sincerament que la pandèmia provoqui una reflexió més profunda en tots nosaltres i que adoptem una mirada més crítica envers el món en què vivim, una mirada més solidària i comunitària. Cal la implicació de tothom per una reconstrucció més justa del món. On vulguis i com vulguis, però implica't.»

SABER ESCOLTAR

L'educació cristiana dels fills

«Una educació humana i cristiana impartida des de la infantesa i fonamentada en l'exemple dels pares permetrà, als fills, acollir les llavors de la fe i després fer que es desenvolupin en ells» (Benet XVI).

El sociòleg Christian Smith, especialista de la transmissió de la fe, ha escrit: «La bona notícia és que, de totes les possibles influències, la que exerceixen els pares sobre les conviccions i actituds religioses dels seus fills, la més gran recau en els pares.»

Hi ha altres condicions socials que també influeixen: l'escola sotmesa a influències polítiques, els amics, els mitjans de comunicació, les noves tecnologies, que acostu-

men a estar al servei de les ideologies... Uns pares que no viuen la seva fe o la viuen a mitges trobaran molt poc o gens de ressò religiós en els seus fills.

Què comporta això? Que els pares han de viure autènticament la fe. I que han de crear un ambient favorable. He sentit a dir algunes vegades: «A casa, no parlem ni de política ni de religió.» És un error. Cal parlar-ne, sense sermonejar.

Convindria que els educats en la fe formessin part de la comunitat parroquial, ingressessin en un grup cristià, assistissin a la catequesi... L'educació sempre és un risc. Un pot posar els mitjans correctes i pot ser que es doni una resposta

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

mins o nul·la. Però el que sí que poden fer els pares, segons Christian Smith és:

- a) «Practicar en la seva pròpia vida la fe que volen que acullin els seus fills»
- b) «Construir amb ells relacions basades en l'autoritat i en l'afecte»
- c) «Orientar-los cap a relacions i activitats que puguin fer-los interioritzar millor la religió»
- d) «Resar per tal que Déu guiï els seus fills a una vida entorn de la Veritat, el Bé i la Bellesa»

Els pares han de practicar la fe que volen que acullin els seus fills

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

A PROPÒSIT DE...

Desemparament

S'ha parlat i escrit de la soledat de la gent gran a les residències. Repeteixo que totes no són iguals. A través dels mitjans es divulguen noms, no entitats responsables. No amago pas l'admiració que sento pel Cottolengo, al qual em sento vinculat i dono gràcies a Déu perquè m'ha possibilitat de poder-hi col·laborar. A més d'un malalt li he sentit a dir: «Això és el cel.» Agraeixo a Déu i a les religioses el fet que em convidin a celebrar-hi missa durant les vacances, els mesos d'estiu. I no és per fer-hi un servei caritatiu, no. Ploro d'emoció quan veig l'alegria i la felicitat de la seva devoció i l'ajuda entre ells. (Em refereixo als adults, ells i elles. La cura dels petits, dels incapacitats, és pura cari-

tat.) La gent gran, més que soledat, el que sent és desemparament i no és estrany. Generalment, s'arriba a aquesta situació com a conseqüència d'una vida mancada d'amistat. A la nostra cultura, la relació és de companyonia, és estar d'acord per jugar al tennis o viatjar junts, celebrar l'aniversari o els diplomes, organitzar festes, passar les tardes lliures junts.

Viure distretament, sense una amistat comprometedora. Però,

La gent gran, més que soledat, el que sent és desemparament

arriba un dia que no es pot jugar a la petanca o viatjar a un país llunyà junts. S'ha xerrat molt, però s'ha parlat poc.

A la residència es recorda la infantesa, la seva, la dels fills quan eren petits o la dels nets. Es pateix un dolor inesperat que difícilment es pot alleujar, és la nostàlgia.

S'enviaven postals o, recentment, *whatsapps*, però mai cartes. Antigament, el carter repartia al matí, al migdia i a la tarda. Per escrit es confiava el que de paraula s'era incapaç de dir.

Léon Bloy, el meu estimat ogre místic, cada dia es trobava a París amb la seva estimada i cada dia s'escriuien allò que no havien sabut dir-se de paraula.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa institueix el ministeri del catequista, entrevistem Mn. Ramon Corts, informem del Punt d'Orientació Telemàtica de Càritas Montblanc i ens apropem a la situació de Colòmbia

Presentat el «*motu proprio*» «*Antiquum ministerium*»

El Papa institueix el ministeri laical del catequista

En la presentació del *motu proprio Antiquum ministerium*, mitjançant el qual el papa Francesc institueix el ministeri laical del catequista, el president del Pontifici Consell per a la Promoció de la Nova Evangelització, Mons. Rino Fisichella, va destacar que es tracta d'un ministeri «molt antic».

L'establiment d'aquest ministeri laical específic constitueix, després de la publicació del Directori per a la catequesi del 2020, «un pas més per a la renovació de la catequesi i el seu treball eficaç en la nova evangelització».

Mons. Fisichella va subratllar que no es tracta de ser «substituts de sacerdots o consagrats», sinó, com a laics, d'expressar de la millor manera la vocació baptismal accentuant el compromís missioner, «sense caure en cap expressió de clericalització».

Així, aquest ministeri no s'expressa «principalment en l'àmbit litúrgic, sinó en l'específic de la transmissió de la fe mitjançant l'anunci i la instrucció sistemàtica».

Aquest ministeri està reservat per a qui respon a determinats requisits que enumera el *motu proprio*. En primer lloc, el de la dimensió vocacional al servei de l'Església on el bisbe «considera necessària la seva presència».

Un aspecte central és la formació, per la qual cosa el Catecisme de l'Església catòlica resulta essencial. En aquest sentit, Mons. Fisichella va destacar que «les diòcesis han de vetllar perquè els futurs catequistes tinguin una sòlida preparació bíblica, teològica, pastoral i pedagògica per ser comunicadors atents de la veritat de la fe i que ja hagin adquirit una experiència prèvia de catequesi».

Per al president del Pontifici Consell, és desitjable que «la institució del ministeri porti també a la formació d'una comunitat de catequistes que creixi amb la comunitat cristiana, sense la temptació de restringir-se als

estrets confins de la pròpia realitat eclesial i lliure de qualsevol forma autoreferencial».

Segons el prelat, «no s'improvisen catequistes perquè el compromís de transmetre la fe, a més del coneixement dels continguts, requereix una trobada personal prèvia amb el Senyor».

Correspon a les conferències episcopals identificar els requisits com l'edat, els estudis necessaris, els mètodes per accedir al ministeri, mentre que a la Congregació per al Culte Diví se li encomana la tasca de publicar el ritu litúrgic per a la institució del ministeri pel bisbe. Finalment, Mons. Rino Fisichella va desitjar que «el procés d'evangelització prossegueixi el seu camí fecund d'inculturació en les diferents realitats locals i que els milions de catequistes, que cada dia dediquen la seva vida a aquest ministeri tan antic i sempre nou, redescobreixin la seva vocació».

Excomunió a les màfies

El Dicasteri per al Servei del

Francesc demana reconèixer i valorar la tasca dels catequistes.

RINO FISICHELLA
«Les diòcesis han de vetllar perquè els futurs catequistes tinguin una sòlida preparació bíblica, teològica, pastoral i pedagògica»

Desenvolupament Integral ha donat a conèixer la creació d'un grup de treball sobre l'excomunió a les màfies. L'anunci va tenir lloc el 9 de maig, coincidint amb la cerimònia de beatificació de Rosario Livatino, magistrat sicilià assassinat per la màfia el 1990.

El grup neix amb l'objectiu d'aprofundir en el tema, col·laborar amb els bisbes d'arreu del món, i promoure i donar suport a diferents iniciatives. Es tracta d'un pas més en el compromís del Dicasteri que ja havia creat, l'agost del 2018, una xarxa global internacional contra la corrupció, el crim organitzat i les màfies.

El nou beat, recordava Francesc, «en el seu servei a la comunitat com a jutge íntegre, mai no es va deixar subornar, va mirar de no jutjar, no condemnar sinó per redimir».

Justícia i fe van ser les línies mestres de la vida i obra de Livatino. Com destacava el prefecte de la Congregació per a les Causes dels Sants, el cardenal Marcello Semeraro, en la beatificació, «una justícia fonamentada en la credibilitat dels qui es gasten fins al punt de donar la vida per la justícia. Va morir perdonant els assassins».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Pregar en comunió

Si les intencions de pregària del Papa el mes d'abril passat eren els drets fonamentals de les persones, en un món basat en l'economia, al maig demana pregar per la regularització de les finances en benefici de les persones i de la Terra, la nostra casa comuna, per no caure en el perill de l'especulació.

Quan preguem, diu el Papa en la primera audiència general d'abril, mai no ho fem sols. Puguem en comunió amb l'Església, els sants del cel i de la terra... A l'Església no hi ha dol solitari, ni llàgrima que caigui en l'oblit, perquè tot participa d'una gràcia comuna.

Aquest vincle de pregària l'experimentem ja aquí, en la vida terrena: preguem els uns pels altres... La primera forma de pregar per algú és parlar amb Déu d'ell o d'ella. Si ho fem amb freqüència, el nostre cor no estanca, RESTA OBERT als germans. Pregar pels altres és la primera forma d'estimar-los i ens EMPENY A UNA PROXIMITAT CONCRETA. I alguna cosa canvia amb la pregària. La primera cosa que canvia és el meu cor, és la MEVA ACTITUD. El Senyor el canvia per fer possible una trobada, una nova trobada que serveix per evitar que el conflicte esdevingui una guerra sense fi.

Cada vegada que unim les mans i obrim el nostre cor a Déu, amb Jesús i els seus sants, sortim dels nostres cels i anem a l'encontre fructífer amb la humanitat del nostre temps. Un sant que no remet les persones a Jesucrist, Salvador de la humanitat, no és sant, ni va entendre què és cristià.

JOAN PALERO

Mn. Ramon Corts ha estudiat a Roma els documents generats pel pontificat del papa Pacelli

«La documentació vaticana demostra la gran obra alliberadora de jueus per part de Pius XII»

L'obertura del fons de l'Arxiu Vaticà corresponent al pontificat de Pius XII ha permès als estudiosos accedir als documents generats per la Santa Seu durant aquest període convuls d'Europa. Un dels historiadors que ha estudiat aquesta documentació és Mn. Ramon Corts, rector de la basílica de la Concepció de Barcelona. El Dr. Corts explica l'oposició de la Santa Seu al nazisme i la preocupació per la situació d'Espanya i també de Catalunya.

Ara fa més d'un any que el Vaticà va obrir la documentació del pontificat de Pius XII...

Efectivament, el papa Francesc obrí als investigadors els arxius corresponents al llarg pontificat de Pius XII (1939-1958). Aquesta documentació està dipositada en tants arxius com congregacions romanes hi ha, alguns d'ells, però, es troben en l'Arxiu Apostòlic Vaticà. Els arxius que més ens interessen per a la història de l'Església a Espanya i, en el nostre cas, a Catalunya, sens dubte, són els de l'Arxiu Apostòlic Vaticà (que des de l'octubre de 2019 ha deixat d'anomenar-se, per decisió del Papa, Arxiu Secret Vaticà) i l'Arxiu de la Secretaria d'Estat. Tots dos han de ser estudiats al mateix temps perquè un arxiu remet a l'altre. Per a nosaltres tenen interès el fons de la Nunciatura de Madrid de l'Arxiu Apostòlic Vaticà i el fons de la

Congregació d'Afers Eclesiàstics Extraordinaris, de l'Arxiu Històric de la Secretaria d'Estat-Secció de les Relacions amb els Estats.

La Nunciatura de Madrid fou ocupada en temps de Pius XII per dos nuncis: Gaetano Cicognani (1938-1953) i Ildebrando Antoniutti (1953-1962). Aquest nunci estigué els darrers quatre anys de la seva activitat diplomàtica al servei de sant Joan XXIII. Hem de tenir en compte que els arxius vaticans s'obren per pontificats. En realitat, cinquanta anys després de la mort del darrer Pontífex difunt. En el cas de Pius XII s'ha trigat seixanta-un anys. Podem suposar que per mor de la qüestió jueva durant la Segona Guerra Mundial.

En què ha consistit la seva recerca durant aquest temps?

Servidor no viu a Roma tot l'any. Els períodes en què visito la Ciutat del Vaticà no donen tant com per fer-me càrrec dels fons a què m'acabo de referir. Amb tot, ja he tingut accés a molts documents de la Secretaria d'Estat i de l'Arxiu Apostòlic. A més, estic en contacte

Agustí Codinach

Mn. Ramon Corts, el 21 de gener passat, en la festa de Sant Francesc de Sales, presentant a la premsa el llibre «Mi amigo John» (Editorial Balmes).

amb el prefecte de l'Arxiu Apostòlic Vaticà, monsenyor Sergio Pagano, i he treballat al costat de monsenyor Vicente Cárcel Ortí. Aquest investigador està preparant un estudi general de tot el que es refereix a aquesta documentació inèdita dels arxius de què tractem i que publicarà l'Editorial Balmes. Aquest mes sortirà una guia, amb documents adjunts, dels arxius del pontificat de Pius XII referents a Espanya, a la revista *Analecta Sacra Tarracensis*.

Quina informació ha extret sobre l'anomenada «qüestió catalana»?

Tinguem en compte que només el fons de la nunciatura de Gaetano Cicognani (1938-1953) el formen 392 capses i cada capsa (unitat arxivística) pot contenir centenars o milers de folis. I encara se li ha d'afegir la documentació d'aquest període que hi ha a la Secretaria d'Estat. Entre tots aquests papers, cercar-hi la documentació sobre la «qüestió catalana» és una tasca per ella mateixa ja complexa. Amb tot, sí que he pogut fer-me una me-

na de guia de l'anomenada «qüestió catalana» del temps immediat de després de la Guerra Civil. Ara, però, estic estudiant la mateixa temàtica en temps de la dictadura de Primo de Rivera (1923-1930), principalment centrada en el cardenal Vidal i Barraquer, i aviat en sortirà el segon volum. La dictadura de Primo de Rivera es pot dir que fou un assaig d'allò que, pel que fa al tema catalanista, vindria després, això és, la dictadura del general Franco. La situació del catalanisme a l'època franquista no va ser gaire diferent de la del temps de Primo de Rivera.

Hi ha pogut trobar documentació que pugui aclarir la fi del bisbe Irujo?

Efectivament, hi ha documentació que s'hi refereix. He tingut a les meves mans les guies, inèdites encara, referides a Espanya i preparades per a la seva publicació que, com ja ho he dit, s'editarà a la revista *Analecta Sacra Tarracensis* i a la Sèrie Històrica de la Biblioteca Balmes. Les informacions obtingudes sembla que no alteren, tanmateix, la visió sobre el martiri del prelat, sinó que més aviat la confirmen i es donen noves dades sobre la provisió de la diòcesi de Barcelona.

Pel que fa a la situació internacional, quina va ser la posició de la Santa Seu davant de l'Alemanya nazi? I pel que fa a l'Holocaust?

Em permeto fer dues observacions. La primera és que Pius XII estava convençut que Hitler era un foll amb un revòlver a la mà, al qual no es podia provocar, perquè això tindria conseqüències gravíssimes tant per als catòlics com per als mateixos jueus. El Papa optà pel camí de la diplomàcia per conduir una gran obra alliberadora per als jueus com ho demostra, precisament, la documentació que ara es pot consultar. Aquests nous papers sobre el nazisme i la Segona Guerra Mundial (no tan nous perquè ja foren estudiats) sens dubte permetran d'aprofundir el tema de l'Església i l'Holocaust; les calúmnies contra Pius XII sobre l'Holocaust; les raons de la conducta del Sant Pare i el seu «silenci»; l'ajuda humanitària de la Santa Seu a favor dels jueus i la posterior gratitud que aquests mostraren a Pius XII. En definitiva,

«La posició de la Santa Seu respecte l'influx nazi a Espanya va ser d'absoluta oposició»

«Només el fons de la nunciatura de Gaetano Cicognani (1938-1953) el formen 392 caps»

«Les informacions obtingudes sembla que no alteren la visió sobre el martiri del bisbe Irurita, més aviat la confirmen»

el papa Pacelli no fou ni còmplice de Hitler ni restà insensible als crims contra la humanitat. La segona observació és que he donat un cop d'ull a la posició de la Santa Seu respecte del influx nazi a l'Espanya nacional, la qual per part de Pius XI i Pius XII va ser d'absoluta oposició.

La documentació que ha consultat aporta cap informació inesperada o sorprenent?

Els investigadors sembla que estan convençuts que no cal esperar descobriments fulgurants i immediats en aquest nou període posat a l'abast dels estudiosos i que caldran molts anys i moltes hores d'estudi per anar descobrint informacions tocant a Espanya, esparses entretant de paper. Ara ja es pot apreciar millor la persecució religiosa esdevinguda durant la Segona República: els danys de la guerra a les diòcesis espanyoles; l'estat de la diòcesi de Barcelona; els informes dels nuncis sobre la situació a Espanya, des del 1938 fins al 1944; el nomenament de bisbes; el Fuero de los Españoles i la llibertat religiosa amb el cas dels protestants i l'oposició de l'episcopat, i la intervenció de Pius XII a favor dels condemnats a mort i detinguts polítics. Hi ha altres assumptes que ens sonen com

a propers. Per exemple, sobre Pius XII i el cardenal Vidal i Barraquer hi ha molta documentació, com també sobre l'acolliment per part de l'episcopat espanyol de l'Opus Dei i l'oposició de la Companyia de Jesús; el Congrés Eucarístic Internacional de Barcelona de 1952, i encara els conflictes del cardenal Gomà amb el règim franquista. Tots aquests episodis són com agulles enmig d'un paller. Repeteixo que caldran molts d'anys d'investigació i de mantenir el cap molt fred per no deixar-se endur per prejudicis.

Els historiadors eclesiàstics de la història contemporània de l'Església a Catalunya hem d'agrair el suport que sempre hem trobat en l'Institut de Historia Eclesiàstica de España en Roma, annex a la Iglesia Nacional Española de Santiago y Montserrat, en particular al seu rector, monsenyor José Jaime Brosel. També a l'equip de redacció de l'*Analecta Sacra Tarraconensia*. Esperem, així mateix, que des de la Facultat Antoni Gaudí d'Història de l'Església, de Barcelona, sorgeixin conreadors d'aquesta disciplina, particularment en aquest període tan dolorós de la nostra història del segle XX que encara influeix en la realitat present.

Catalunya Cristiana, un mes gratis

Ara, si encara no estàs subscrit a *Catalunya Cristiana*, et regalem un mes perquè la rebis, te n'enamoris i t'acabis de convèncer.

Tant si ets una parròquia, una entitat o un particular, truça'ns al **934 092 770** o envia'ns un mail a unmesgratis@catalunyacristiana.cat i et regalem un mes de subscripció. La rebràs setmanalment i de manera gratuïta.

 Tarragona

El Punt d'Orientació Telemàtica es va presentar el 12 d'abril a la seu de Càritas parroquial de Montblanc.

La iniciativa pretén ajudar les persones que no disposen dels recursos ni dels coneixements necessaris per fer tràmits en línia

Càritas parroquial de Montblanc obre un Punt d'Orientació Telemàtica

A causa de la pandèmia i de les constants millores que es produeixen al món de les tecnologies, els tràmits telemàtics estan substituint progressivament l'atenció presencial, fins al punt que els coneixements digitals s'han fet imprescindibles per accedir a serveis bàsics com per exemple la gestió de les cites mèdiques o la renovació del DNI. Això fa que les persones que no disposen dels recursos o dels coneixements necessaris per fer tràmits en línia tinguin moltes dificultats per dur a terme tasques que abans realitzaven amb l'ajuda personalitzada dels funcionaris. La gravetat de la situació que viuen aquestes persones arriba fins al punt que molts ja reben el nom «d'analfabets digitals». Dins d'aquest grup, trobem un dels col·lectius que té més dificultats per adaptar-se a aquests canvis, com el de la gent gran, que veu com cada vegada es més indispensable

el coneixement de les eines digitals.

Precisament, per ajudar aquest col·lectiu i totes les persones que han de realitzar un tràmit telemàtic però no saben com fer-ho, Càritas parroquial de Montblanc ha posat en marxa un Punt d'Orientació Telemàtica obert a tots els que estiguin empadronats a la comarca de la Conca de Barberà. La coordinadora de Càritas i responsable del projecte és Montserrat Palau, i el coordinador és Ramon Francesc, i el servei s'ofereix al mateix local de Càritas els dimecres de 10.00h a 12.00h, però l'organització recomana reservar hora prèviament al telèfon 977 862 147.

Una necessitat tristament real

La idea de posar en marxa aquest Punt d'Orientació Telemàtica, que actualment és possible gràcies a la col·

SIMÓ GRAS
«Som una entitat que pot ajudar, però qui ha de fer les coses, qui té els instruments i els mitjans per fer-ho és l'administració pública»

laboració d'un voluntari de la vil·la, va néixer al Consell Parroquial de Montblanc, del qual també formen part els membres de Càritas. Mn. Simó Gras, plebà de la parròquia de Santa Maria, explica que tot va començar amb un comentari que va sentir al carrer: «El projecte va néixer germinalment del comentari d'un botiguer afirmant que es feia un fart d'ajudar la gent a fer tràmits telemàtics i que deia que era una vergonya que l'administració ho posés tot tan complicat; hi havia molta gent que es quedava desprotegida i se sentia indefensa.» El mateix plebà va transmetre el comentari al Consell Parroquial, i allí es va acabar de constatar que hi havia una necessitat que calia cobrir: «Els de Càritas em van explicar que en el moment de les inscripcions escolars hi havia persones que anaven a demanar ajuda a l'entitat perquè no tenien internet, i ells els havien ajudat. Vam fer un estudi, i finalment vam veure que hi havia molts àmbits en els quals és imprescindible la tecnologia.» En aquest sentit, Mn. Simó constata que hi ha dos perfils de persones que es beneficiaran del nou Punt d'Orientació Telemàtica: «Hi ha els que no tenen prou coneixements, ja sigui per edat o per algun altre motiu, i els que no tenen possibilitat de fer els tràmits

perquè no tenen els recursos, com per exemple internet o ordinador.»

Una tasca per a l'administració pública

Tot i que el Punt d'Orientació Telemàtica està pensat per la gent de la Conca de Barberà, un dels objectius principals d'aquesta iniciativa és sensibilitzar l'administració pública perquè prengui consciència de la realitat i posi els seus serveis a disposició de la societat: «Des de Càritas volem provocar que l'administració faci la seva feina. Som una entitat que pot ajudar, però qui ha de fer les coses, qui té els instruments i els mitjans per fer-ho és l'administració pública. L'única cosa que hem fet és posar el problema de la nostra realitat comarcal sobre la taula», explica Mn. Simó. La resposta ha estat immediata, ja que tan bon punt es va conèixer la notícia d'aquest projecte, el Consell Comarcal va anunciar que haurien d'haver estat ells els qui s'encarreguessin d'aquesta tasca, i en els propers mesos caldrà veure si fan un pas més per agafar aquesta responsabilitat. Sigui com sigui, el mateix plebà de Montblanc té clar que els dos objectius de Càritas, ajudar i sensibilitzar, tenen molta força, i l'equip n'està molt content amb els

resultats: «Estem satisfets perquè no venim a prendre la feina a ningú, sinó que volem que a qui li toqui fer-la la faci, com la resta d'aspectes d'assistència social. Al capdavant, es tracta de ciutadans dels nostres municipis i, per tant, ciutadans d'una administració. Que hi hagi una entitat privada com és Càritas, o com pot ser la Creu Roja, és meravellós, però això no exclou la responsabilitat que té l'administració pública amb els més desfavorits.»

Un dels col·lectius que té més dificultats per fer els tràmits en línia és el de la gent gran.

 Colòmbia

Els bisbes defensen un diàleg que es tradueixi en transformacions i reformes

L'Església fa una crida a la reconciliació nacional

Des de fa anys la societat colombiana està demanant a crits canvis. En aquests dies l'explosió social de nou ha posat en relleu què reclama la ciutadania. Les protestes han tornat després d'una llarga pausa provocada per les mesures contra el Covid i «s'han expressat d'una manera molt contundent per rebutjar un projecte de reforma tributària amb el qual el govern cerca recaptar impostos a través de múltiples mecanismes per mirar d'alleugerir el dèficit fiscal de l'Estat», explica a *Catalunya Cristiana* Mons. Héctor Fabio Henao.

Mons. Henao, director del Secretariat Nacional de Pastoral Social de la Conferència Episcopal

Colombiana, ens comenta que s'ha reactivat el Comitè Nacional de l'Aturada, integrat per sindicats i associacions socials, a l'entorn del qual s'han aglutinat «descontentaments i reclamacions de nombrosos sectors de la societat colombiana, no només dels sindicats, sinó també d'indígenes, joves, estudiants, sectors aturats, fins i tot la petita empresa, que s'ha vist molt afectada per la situació actual, els gremis de camioners...».

Segons Mons. Héctor Fabio, anys de violència i de corrupció han agreujat la situació del país «i el xoc de la població amb el govern s'ha tornat molt més complex. Indubtablement, hi ha factors de diàleg que poden ser molt importants si es marquen fites concretes cap a on arribar. La població espera ser escoltada pel govern i es voldria trobar una sortida».

Colòmbia és un dels països menys equitatius del món i la bretxa entre pobres i rics cada vegada és més profunda. El director del Secretariat Nacional de Pastoral Social reconeix que aquesta situació és històrica i «és a la base del conflicte armat que hem viscut al llarg d'anys amb situacions molt complexes. Per això es requereix una reforma del sistema econòmic que, com diu el papa Francesc, posi ànima a l'economia, que sigui capaç de revisar l'economia del present i crear un model molt més incloent, solidari i equitatiu».

La Conferència Episcopal Colombiana ha llançat diferents comunicats demanant que es tinguin en compte les consideracions ètiques i de justícia en aquests moments, quan es tracta de revisar la situació tributària del país i s'eviti causar més mal del que ja ha provocat la pandèmia en els sectors més pobres. També, ens diu Mons. Henao, els bisbes han fet una «crida molt forta per indicar que la violèn-

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Redacció

LUNET
FACILITY SERVICES

Maria Pau
FUNDACIÓN

CUIDEM LA TEVA SEGURETAT
Servei de neteja i desinfecció.

Sol·licita informació
lunet.es · comercial@lunet.es · 902 010 977

Frares dominics participen en la protesta pacífica a Bogotá.

cia genera més violència, més mort i destrucció. Per tant, s'han de fer servir les vies de la no-violència per tramitar les reclamacions justes que fa la població».

Fins i tot en els moments més complicats, el diàleg sempre és possible, defensa Mons. Héctor Fabio, «però en aquest cas es requereixen garanties perquè en primer lloc sigui respectat i garantit el dret a la justa protesta pacífica. Cal garantir que el diàleg conduirà cap a les transformacions i reformes que s'esperen al país, que no siguin simplement un mecanisme, informalisme, sinó que siguin veritablement transformadores».

La reconciliació nacional, afegeix, passa pel «reconeixement de la dignitat de les víctimes, tant d'aquelles que van patir el conflicte armat, com de les que s'estan generant en aquest moment. Es requereix un exercici de reparació integral que garanteixi la dignitat de totes les persones i que sigui capaç de crear condicions de no-repetició dels fets que han creat tant de patiment en el passat. Però també la reconciliació és una mirada cap al futur, és la creació d'un ordre nou, més just, més equitatiu i amb veri-

tables garanties d'accés als beneficis per a tota la població».

Una de les reclamacions més fortes que exigeixen les protestes és garantir el dret a la vida de tota la població, especialment dels més pobres i vulnerables. En aquest sentit, Mons. Henao ens confessa que «indubtablement, els fets de violència que estem vivint i les diferents accions de repressió o de violència han creat un esquema en el qual la vida humana està en perill. Colòmbia requereix molta solidaritat perquè la vida humana sigui respectada».

I precisament la solidaritat, insisteix, té en aquests moments una importància enorme: «Enfortir les accions que l'Església a Colòmbia està fent per garantir l'exercici del dret a la vida és fonamental. En nombroses accions s'està avançant per donar suport als sectors joves i encausar les seves reclamacions justes, per atendre canals de diàleg i per garantir que les seves veus siguin escoltades. Aquests exercicis requereixen solidaritat internacional i una mirada cap a Colòmbia amb la decisió de trobar sortides a la crisi actual que és molt profunda.»

HÉCTOR FABIO HENAO
«La reconciliació és una mirada cap al futur, és la creació d'un ordre nou, més just, més equitatiu i amb veritables garanties d'accés als beneficis per a tota la població»

SIGNES D'AVUI

Forces invisibles

Una frase d'Antoine de Saint-Exupéry en la seva obra *El petit príncep* s'ha citat fins a la sacietat: «Allò que és essencial és invisible als ulls.» Aquest pensament obre una escletxa de novetat quan estem immersos en la realitat quotidiana, on el que és tangible impera per tot arreu. Quan algú estudia antropologia, s'adona que definir la integració dels elements de la persona resulta molt complex. Hi ha dimensions que s'escapen a una comprensió superficial. Així s'entra en una nebulosa, que aboca a la imprecisió i als interrogants.

Primer, la pandèmia ens enfronta a un món de forces invisibles. El coronavirus, a cop d'ull, és imperceptible. Només un microscopi electrònic el pot captar. Durant més d'un any, hem estat amenaçats per una presència invisible. Encara hi

som. No sabem on és, però aguaita en el moment més inesperat. La vacuna pot reduir la mortalitat, però no elimina el virus. La por al contagi genera distància entre les persones, exigeix portar mascareta, imposa pràctiques de purificació. Tot això per una cosa que, exceptuant els científics i uns quants més, ningú no ha vist.

Segon, l'espiritualitat, en certa manera, ha adquirit un auge més gran a causa de la pandèmia. En positiu, com una resposta profunda enfront de la vulnerabilitat i la fugacitat de la vida. Ha impulsat una

La seva por es transforma en valentia i la seva vacil·lació, en audàcia

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

recerca més conscient del sentit de l'existència i de la presència de Déu. En negatiu, s'ha observat «l'auge de les microsectes en la calor de la pandèmia», com s'ha publicat fa unes setmanes a la premsa. La dimensió espiritual de la persona obre uns nous horitzons de significat i de relació d'un valor immens.

Tercer, la festa litúrgica de Pentecosta, que enguany se celebra aquest diumenge 23 de maig, ens connecta amb aquesta força invisible de l'Esperit. Quan els apòstols, juntament amb Maria, reben l'Esperit Sant, la seva por es transforma en valentia i la seva vacil·lació en audàcia. La seva vida es nodreix dels dons de l'Esperit: «Saviesa, intel·ligència, consell, fortalesa, ciència, pietat i temor de Déu.» Consisteix en el fet que l'Esperit de Jesús està dins de cadascú.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viuimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

La dubtosa veritat d'alguns greuges públics

Estic alarmada pels greuges als quals ens estem acostumant als mitjans de comunicació i per persones significatives o de l'administració o d'altres entitats representatives de la política o la vida social. No sé què poden aprendre els nostres adolescents i joves quan els debats sovint es converteixen en una oportunitat per denigrar-se mútuament, per proclamar com a veritats les interpretacions de les conductes i les paraules dels altres, i fent judicis en públic sense respectar la veritat ofuscada per les passions.

El famós cartell comparatiu de Vox amb les despeses d'un MENA (Menor Estranger No Acompanyat) i la pensió dels avis, no ha fet altra cosa que augmentar el refús que té

la societat sobre un col·lectiu que en diverses ocasions jo he defensat com a víctima més que com un perill públic.

La paraula té una força extraordinària per fer el bé i per fer el mal. S'escampa més enllà del que podem imaginar i arriba al cor de les persones per ser interpretada des de la situació personal en la qual és rebuda. Aquest col·lectiu, dels mal anomenats MENA, ja era força mal vist per una part de la societat a causa d'algunes conductes reprovables, però que són conseqüència d'una situació sovint injusta, perquè amb aquesta frase i aquesta comparació s'incrementés aquest refús.

Avui, des d'aquestes línies senzi-

lles de la meua columna «Finestra a la vida», vull arribar al cor dels meus lectors per manifestar el rebuig — que estic segura que coincideix amb el de molta gent — per aquests comentaris que enverinen el pensament col·lectiu i que denigren una part molt dèbil de la població. I no diguem el fet de sembrar idees des d'una postura aparentment privilegiada per carregar amb la bona voluntat dels que ajuden aquests col·lectius més vulnerables.

La paraula té una força extraordinària per fer el bé i per fer el mal

«Ens falta una bona dosi de confiança en la gent jove»

Óscar Mateos, autor del quadern de Cristianisme i Justícia «El shock pandèmic»

Óscar Mateos és professor de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna (Universitat Ramon Llull).

Quan la crisi del Covid hagi passat, molts tindrem la temptació de voler recuperar la nostra forma de vida allà mateix on l'havíem deixada, com si la pandèmia només hagués estat un enorme parèntesi. Per contra, Óscar Mateos, autor del quadern de Cristianisme i Justícia *El shock pandèmic*, ens interpel·la amb un diagnòstic descarnat del present, caracteritzat per tres grans crisis (democràtica, social i climàtica), i en la necessitat d'establir un nou contracte social per encarar un futur més esperançador. També ens alerta que en aquest contracte social els joves han de ser protagonistes, perquè el que està en joc és el seu present i sobretot el seu futur. Óscar Mateos és professor de relacions internacionals i coordinador de GLOBALCODES de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna (Universitat Ramon Llull).

Protestes com les que va haver-hi arran de l'empresonament del raper Pablo Hasél encenen totes les alarmes, sobretot quan deriven en actes de violència. Més enllà del fet conjuntural, palesen un component de fort malestar juvenil?

El punt d'inflexió és la crisi financera del 2008 i les seves conseqüències. A partir d'aleshores es va confi-

«L'ascensor social comença a col·lapsar amb el creixement de la precarietat, l'impacte del neoliberalisme i les conseqüències de la globalització»

«És central corresponsabilitzar la gent més jove de pensar els problemes del present i els escenaris de futur, tot evitant una visió adultocèntrica»

gurant un gran malestar social que té un component jove molt important. Ho veiem en les primaveres àrabs o en el moviment del 15-M. Eslògans com «Joventut sense futur» ja ens venien alertant del no-compliment d'un relat que s'havia construït envers aquesta generació nascuda a partir dels anys vuitanta. El relat que la família els havia construït era el de l'ascensor social, és a dir, que si estudiaven molt, tindrien unes condicions de vida i unes expectatives millors que les dels seus pares. Però aquest ascensor social comença a col·lapsar amb el creixement de la precarietat, l'impacte del neoliberalisme i les conseqüències de la globalització. La precarietat impacta no únicament en les expectatives professionals, sinó també en aspectes com l'habitatge o la possibilitat d'emancipació i de tenir un projecte autònom i familiar, que esdevenen una quimera. Per tant, en les manifestacions dels deu darrers anys, tenim dos nivells de protesta: d'una banda, els més immediats, que tenen a veure amb la protesta en si mateixa, com l'empresonament d'algú o la repressió policial; de l'altra, elements molt més estructurals de neguit, d'incertesa, de manca d'expectatives i, en el fons, de manca d'horitzons vitals.

Quina és la resposta dels joves a aquesta realitat tan descarnada?

Hi veiem, d'una banda, un relat combatiu, que intenta posar de manifest les contradiccions del sistema, el que no funciona i el que cal fer per redreçar-ho. És un discurs més social i polititzat, que intenta construir alternatives. Però, de l'altra, hi veiem un discurs en paral·lel que està donant cada cop més ales a un cert nihilisme social. En el fons, aquest nihilisme social el que nega és la possibilitat de qualsevol contracte social o de reconèixer i legitimar els actors i les institucions que configuren la nostra societat. Per exemple, posa en qüestionament l'ordre democràtic actual. *The Economist* porta dos anys registrant els pitjors índexs de percepció social sobre les democràcies en els darrers 40 anys.

És un nihilisme perillós, en el sentit que és castrador de canvis socials?

Efectivament. El nihilisme s'aferra al curtterminisme, no està interessat a polititzar la cerca d'alternatives davant del que no funciona, i el que fa moltes vegades és construir relats molt simplistes. És aquesta onada que estem veient de populisme d'extrema dreta. Si ens fixem en el cas espanyol, el sector jove, de 18 a 25 anys, és un important votant de l'ex-

trema dreta. El nihilisme caricaturitza el possible diagnòstic de la realitat, el despolititza i planteja solucions simplistes, com posar fi a les institucions i l'ordre democràtic, alhora que cerca bocs expiatoris i dona ales a una deriva autocràtica. Són relats simples que permeten entendre què està passant però que no construeixen cap horitzó en clau de contracte social ni de convivència, sinó que encara acaben fent més disruptiva la sortida. Al mateix temps, està emergint una generació de gent jove que sí que pren consciència dels problemes climàtics, polítics, democràtics i socials. Qui lidera les manifestacions dels *Fridays for Future* o les protestes feministes són gent molt jove.

Com podem encoratjar aquesta presa de consciència i aquesta sortida més polititzada?

Dos elements són clau per encoratjar aquest perfil: d'una banda, donar espais on conscienciar-se, formar-se i reflexionar sobre els problemes del present; aprofitar la Universitat i les classes no per convertir-les en un espai merament tècnic, de reproducció d'idees, sinó per entre tots pensar què ens està passant, d'on venim i posar en diàleg la pluralitat de visions, perquè és evident que el diagnòstic és plural i pot tenir matisos diferents. I d'altra banda, incentivar el compromís en qualsevol tipus d'espai: associació d'estudiants, de veïns, voluntariat en una organització de barri, en un moviment cristià... Tots aquests espais alimenten l'empatia, la consciència d'un projecte col·lectiu i social, i en el fons ens ajuden a pensar les alternatives del futur per construir una societat més justa, sostenible i convivible.

Nou contracte social

Com fer els joves protagonistes de l'establiment d'un nou contracte social?

Aquest és el gran repte. És central correspondre a la gent més jove de pensar els problemes del present i els escenaris de futur, tot evitant una visió adultocèntrica. És un repte que jo me'l poso en primera persona. Ara que a la Universitat Ramon Llull volem implementar i desenvolupar els disset objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030, moltes vegades la temptació és actuar de dalt a baix, a partir del professorat, del personal administratiu i de serveis, obviat els actors més importants en aquest escenari, que són els estudiants. De vegades pen-

sem que no estan prou preparats, que les seves reflexions o propostes poden pecar d'una certa ingenuïtat. Seria un error descomunal perquè, en el fons, el que els joves estan esperant és ser precisament corresponsables d'aquest pensar el present i el futur. Ens falta una bona dosi de confiança en la gent jove, que sempre diem que són els més preparats de la història, però alhora estan sent molt més exclosos i menystinguts que en altres moments. Encara més en una conjuntura com l'actual amb una generació del *baby boom* que està fent de tap d'una transició generacional en molts espais, també en el de repensar els problemes del present i els escenaris del futur.

Quines són les clàusules imprescindibles que ha de contenir un nou contracte social?

La nostra realitat avui es caracteritza per tres grans crisis que coincideixen en el temps i que són d'una gran envergadura: social de les desigualtats; política de l'erosió democràtica, i climàtica. Per tant, l'equitat, la democratització i la sostenibilitat són els tres pilars del nou contracte social. Després, evidentment, cadascun d'aquests tres pilars té una concreció complexa i un seguit de ramificacions i de qüestions concretes

«Qui no entengui que el que hi ha sota els nostres peus és un gran terratrèmol quedarà desfasat en la configuració del futur que estem construint»

Els joves demanen més protagonisme i que la seva veu sigui escoltada.

que s'estan debatent des de fa molt de temps, com són la renda bàsica, la nostra relació amb el planeta o el debat sobre el decreixement. D'altra banda, quan pensem en el contracte social que es va establir la segona meitat del segle XX, després de la Segona Guerra Mundial, i que va posar els fonaments dels quaranta anys següents, és evident que en aquell moment tenia un component molt nacional. Avui dia és evidentíssim que el contracte social ha de tenir un doble nivell: una dimensió local o nacional, de les coses que afecten la gent en el dia a dia, però cada vegada més una tendència a la governança global, on aquest contracte social també sigui monitoritzat i apuntalat des de mecanismes internacionals. Un exemple és l'Acord pel Clima de París del 2015. Una de les qüestions que la pandèmia posa de manifest és la nostra interdependència i, per tant, cal constatar una vegada més que si no ens salvem tots, no se salva ningú.

Protagonisme en l'Església

Aquest protagonisme dels joves ha d'afectar tota la societat, també l'Església?

Sens dubte. El que bufa des de fa temps són molts vents de canvi. És veritat que les institucions es poden sentir qüestionades i que pot haver-hi tensions i reticències a canviar les coses. Dit això, qui no es mogui i no entengui que el que hi ha sota els nostres peus és un gran terratrèmol (amb una triple dimensió social, política i econòmica) quedarà absolutament desfasat en la configuració del futur que entre tots estem construint. Som en un moment de crisi de civilització, que té símptomes múltiples. És molt necessari que les institucions no tinguin una actitud desconfiada o d'autodefensa, sinó que, amb tota la distància que hagin de prendre respecte de cada canvi o transformació, escoltin, dialoguin i tractin de reflexionar i d'aportar-hi el seu punt de vista.

Quina aportació poden fer les religions, i en concret el cristianisme, en la construcció de l'«espeleologia de l'esperança» que esmenta al quadern *El shock pandèmic*?

L'«espeleologia de l'esperança», que és una idea del professor de Filosofia Santiago Villamayor, evoca la imatge d'una cova fosca, amb un terreny reliscós, on és difícil moure'ns. Per tant, d'alguna manera representa aquest moment d'enormes desafiaments, de moltes preguntes i poques respostes.

És una idea, d'altra banda, que evita que caiguem en el discurs del nihilisme social, de pensar que en el fons la humanitat som el virus i, per tant, el problema. La humanitat és capaç del pitjor, però també del millor. El millor i el pitjor de la humanitat és una experiència social, que es pot construir i que, per tant, l'hem de fer positiva. Per això, l'espeleologia de l'esperança, enmig de la penombra, ens permet encendre la llanterna per tractar d'anar divisant aquells elements que ens ajudin a sortir d'aquest moment tan complex en què som. D'altra banda, les tradicions religioses tenen valors, debats i reflexions que ens poden ajudar a reconstruir la nova ètica de l'era postpandèmica que necessitem per fer front a les grans crisis política, social i climàtica. Des de l'inici del seu pontificat, el papa Francesc s'ha convertit en una figura de primer nivell en la discussió dels grans reptes de present i de futur de la humanitat. És molt destacable que en un moment de crisi de referents i de discursos, l'Església catòlica tinguem una persona de referència, dialogant, que aporta elements molt de fons, des de la visió de l'evangeli, per tractar de gestionar i abordar els grans problemes globals. Tenim un actiu que hem de saber posar en valor i valorar.

Yayo Herrera ens proposa viure un minut de lucidesa. Què li diu el seu minut de lucidesa?

El minut de lucidesa pot ser una finestra d'oportunitat per adonar-nos de les contradiccions i els elements nuclears d'aquesta crisi de civilització. Novament, podem mirar el minut de lucidesa des del pessimisme, pensant que en el fons no canviarem res, tornarem a la vella normalitat, consumirem com ho fèiem. Aquesta visió és la de l'orquestra del Titanic que continua tocant mentre el vaixell s'enfonsa. Per contra, segurament aquest minut de lucidesa sí que està canviant moltes consciències, és a dir, gent jove, o no tan jove, que s'adona que el rumb que seguïem a nivell personal i social no és l'adequat, que hi ha un seguit de límits i línies vermelles que tant el planeta com la nostra ètica necessita reconsiderar. Jo no menystindria aquest efecte de la pandèmia en moltíssima gent, perquè, si no, és caure novament en el nihilisme que en el fons els humans som el virus, el problema, i que, per tant, ja estem menjats pels valors i contravalors que el capitalisme, antropològicament, ens ha generat. Aquest *Homo economicus*, que només anhelava consumir i passar-s'ho bé. La pandèmia pot ser un punt d'inflexió per a molta gent.

«El papa Francesc s'ha convertit en una figura de primer nivell en la discussió dels grans reptes de present i de futur de la humanitat»

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

L'Esperit... és Senyor i infon la vida

Benvolguts i benvolgudes,

«L'Esperit Sant [...] és Senyor i infon la vida.» Aquestes paraules, extretes de la professió de fe del Concili de Constantinoble de l'any 381 i que resem en l'anomenat Credo llarg de la missa, ens ajuden a entrellucar què volem dir quan els cristians afirmem que creiem en l'Esperit Sant. Ell és Senyor, és a dir, és Déu com el Pare i el Fill. Precisament, per aquest motiu, ell obra en la nostra vida infonent-nos la vida veritable. A més, l'Esperit Sant obra en l'amor recíproc dels fidels, com a Esperit d'amor i de comunió fraternals. Ell ens fa viure la joia de l'Evangeli, tot i les contrarietats i dificultats de l'hora present, agreujades per la pandèmia. Ens convé de recordar-ho vivint, com vivim, temptats de pessimisme pels quatre cantons.

Sant Pau, des de la presó, escriu una Carta als cristians d'Àsia Menor perquè la facin passar entre ells. La Carta és coneguda amb el nom d'Epístola als Efesis. Avui, que és Pasqua Granada, en transcriu un petit fragment que l'Apòstol tramet en forma de pregària i que em plau especialment: «Prego [al Pare] que, per la riquesa de la seva glòria, consolidi amb la força del seu Esperit allò que sou en el vostre interior;

que, per la fe, faci habitar el Crist en els vostres cors» (Ef 3,16-17).

La petició que sant Pau fa al Pare és bona per a fer-la avui, quan el mot *decepció* s'ha fet un tòpic i la por, com la humitat, ens va penetrant fins al moll dels ossos. Que el Pare «consolidi amb la força del seu Esperit allò que sou en el vostre interior». Que sapiguem superar les pors: la por a la societat i a les persones que no pensen com nosaltres; la por a la veritat nua, encara que ens dolgui; la por a la fidelitat i a un compromís per a tota la vida; la por a perdre el bon nom; la por que l'altre em passi al davant; la por a ser més pobres quan veiem les necessitats dels altres; la por a caure malalts; la por a pensar que no podem entendre'ns ni dins la mateixa Església...

Que el Pare «consolidi amb la força del seu Esperit allò que sou en el vostre interior». El Pare no ens estalviarà de passar per aquestes pors, com no va estalviar-les al seu Fill, però en elles ens dona el seu Esperit, que és principi de vida. En el fracàs més absolut ens vivifica, ens aixeca de la pols i ens encoratja per a posar-nos a caminar de nou.

Hi ha un passatge de sant Basili de Cesarea, escrit l'any 375, tal volta un dels més bonics i profunds de to-

ta la teologia cristiana, que descriu l'acció de l'Esperit en el creient. Comenta com l'Esperit eleva els cors de tal manera que els fa participants de la naturalesa divina, vivint i assaborint ja en aquest món la vida de Déu. En transcriu un fragment clau: «Ell eleva els cors, condueix de la mà els febles i porta a la perfecció els proficients. Ell, il·luminant els purificats de tota màcula, els converteix en espirituals per la comunió amb si mateix. I així com els cossos polits i lluent, quan els toquen els raigs lluminosos, esdevenen encara molt més brillants i sembla que escampin llum d'ells mateixos, també les ànimes que porten l'Esperit i són il·luminades per l'Esperit, esdevenen elles mateixes espirituals i comuniquen la gràcia als altres. D'aquí ve que [...] perseveris en Déu, que t'assemblis a Déu i —cosa sublim sobre tota comparació— arribis a fer-te Déu» (*Sobre l'Esperit Sant*, 9,23).

Posem-nos, doncs, a caminar. I, encara que les coses marxïn igual o pitjor, tenim l'Esperit que el Pare ha vessat en nosaltres, que ens comunica vida i joia per no aplanar-nos i poder continuar endavant. «Crec en l'Esperit Sant, que és Senyor i infon la vida.» Santa Pasqua de Pentecosta!

Ben vostre.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

L'impuls de Déu

Avui proposo un petit exercici: observem el vent, un element extraordinari que ens envolta i que tots percebem. Tot i que no podem veure'l, paradoxalment podem observar-lo. Ningú no dubta de la seva existència, perquè ens frega el cos, el sentim xiular i en notem els seus efectes. Ens adonem de la seva presència quan mou el que hi ha al seu voltant i, encara que de vegades sembla que no existeixi, ens pot sorprendre amb una ràfega sobtada.

És difícil observar i explicar el que no veiem, però hi ha realitats com l'Esperit Sant, de les quals tenim constància, més enllà de percebre-les o no amb els cinc sentits. L'Esperit Sant és com el vent, «[...] en sents la remor, però no saps d'on ve ni on va» (Jn 3,8). En hebreu es diu *Ruah*, és el vent original i misteriós, imprevisible, omnipresent; és la realitat fundant, divina i numinosa. És una realitat espiritual, una força impetuosa que rebem en el baptisme i en la confirmació, que s'ofereix per acompanyar-nos i guiar-nos. De nosaltres depèn acceptar-lo. Per rebre'l, cal demanar-lo i desitjar-lo. ¡Obrim de bat a bat la finestra del nostre cor! Només així el deixarem entrar.

L'Esperit Sant és l'alè de Déu. És la força divina que ens arrossega, que ens impulsa per avançar i que ens orienta en el camí. És el foc que ens omple de fortaleza. És l'amor misericordiós que ens revela el missatge viu de Jesús. És el vent que aviva el foc de la fe i que ens il·lumina per comprendre les veritats de Déu. És el vent que sempre va al nostre

favor, especialment quan creiem que tot ens va en contra. És un vent que pot ser lleuger com la brisa, però tan fort com un huracà, capaç d'enderrocar murs que impedeixen que avancem. En definitiva, és una ràfega d'amor que s'escola per tot arreu i ens eleva.

Confiem en l'acció subtil de l'Esperit Sant. L'any 1968, el metropolità ortodox Ignasi IV Hazim, en el discurs de la Conferència Ecumènica d'Uppsala, demanava que l'Esperit Sant arrelés en els nostres cors, perquè deia que sense ell Déu era lluny i Crist quedava en el passat.

Amb la seva absència, les Sagrades Escripures no serien més que lletra morta i l'Església es convertiria en una simple organització, l'autoritat de la qual es transformaria en domini i la missió en propaganda. No obstant això, afegia que amb l'Esperit Sant i en permanent comunió amb Ell, Crist Ressuscitat és aquí, l'Evangeli és força de vida i l'Església és una comunió trinitària, la missió de la qual és una nova Pentecosta. Sí, amb l'Esperit Sant tot s'il·lumina i adquireix sentit.

Confiar en l'Esperit Sant és confiar en Déu, com van fer els apòstols en la Pentecosta: «De sobte, com si es girés una ventada impetuosa, se sentí del cel una remor que omplí tota la casa on es trobaven asseguts.» (Ac 2,2). Benvolguts germans i germanes, deixem-nos omplir per l'Esperit Sant. Diguem des del fons del cor: «Vine, Esperit Sant, encén en nosaltres el foc del teu amor. Vine i renova la faç de la terra.»

COMENTARI DE LA PARAULA

«Els deixebles» i «els deixebles d'ell», dos grups ben diferenciats en presència del Senyor ressuscitat

La pandèmia té també aspectes positius. Mai m'hauria pensat que en el centre del text que llegim avui hi havia una antiga divisió de capítol, marcada amb un * en l'edició crítica consultada per la majoria de biblistes (NA28, p. *43). D'una banda, Jn 20,19-20a: «Essent encara fosc aquell dia, el primer dia després del sàbat, estant les portes tancades on es trobaven els deixebles per la por dels jueus, Jesús arribà, es posà al mig i els diu: "¡Pau a vosaltres!". I, havent dit això, els mostrà les mans i el costat.» De l'altra, 20,20b-23: «S'alegraren llavors els deixebles d'ell de veure el Senyor. Ell els digué, al seu torn: "¡Pau a vosaltres! Com el Pare m'envià, també jo us envio a vosaltres." Havent dit això, alenà damunt d'ells i els diu: "Rebeu Esperit Sant. Si d'alguns perdonéssiu els pecats, els quedaran perdonats; si d'alguns els retinguéssiu, quedaran retinguts."» Aquesta divisió no la trobareu en cap Bíblia moderna; en el Còdex Beza bilingüe està indicada amb un espai en blanc tant en el foli grec com en el llatí. Hi ha constància, a més, de dos pronoms personals (que he marcat en lletra cursiva) que no figuren en el text usual, però que canvien completament la interpretació del segon passatge. Jesús ressuscitat s'havia manifestat plenament, per primera vegada, «el primer dia després del sàbat, de bon matí, quan encara era fosc», a Maria Magdalena quan la cridà pel seu nom (20,11-18). La segona manifestació no ha tingut lloc sinó al capvespre d'aquell mateix dia, «estant les portes tancades on es

GLÒRIA MONÉS

trobaven els deixebles». Com que dubtaven que allò fos real, «els mostrà les mans i el costat». En aquell moment, es produí l'inesperat: «S'alegraren llavors els deixebles d'ell de veure el Senyor.» Són els qui no l'han traït ni renegat d'ell, sinó que s'han fet presents, alguns d'ells, al peu de la creu (19,25-27). «Damunt d'ells alenà Esperit Sant», acabant així l'obra de la creació que el repòs sabàtic no havia permès culminar.

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS
Biblista i egíptòloga

Per què Jesús en lloc de pujar al cel no es va quedar per sempre aquí baix amb nosaltres?

«La Paraula s'ha fet carn i ha habitat entre nosaltres, i hem contemplat la seva glòria, glòria que té com a Fill únic del Pare, ple de gràcia i de veritat» (Jn 1,14).

Amb Jesús, Déu es fa home entre els homes, participant plenament de la nostra humanitat, fent-se part de la nostra història. El caminar de Jesús pels camins de Galilea sacseja el seu entorn profundament, ja que en la seva manera de viure, de parlar i actuar es revela com la seva experiència de Déu no és amenaçant, sinó de total i radical gratuïtat d'Amor. Ell mateix és revelació del Pare, el rostre humà de Déu. Però, la comprensió, la revelació de qui és ell, que tan sols és visible en part al llarg de la seva vida, esclata en l'experiència de la seva passió, mort i resurrecció. És en aquest moment que el centurió exclama que és el Fill de Déu. La Bona Nova de la Salvació, del missatge de Jesús, no es pot separar de la seva mort, per això Marc i també Lluc, posen l'accent en el fet que no es parli del messianisme de Jesús fins al final. Jesús mor perquè els homes i les dones morim. Assumeix la condició humana fins a les darreres conseqüències, assumint-ne els límits, fent-se víctima entre les víctimes, víctima innocent. És a la llum de la creu, en la seva paradoxa i el seu escàndol, que pren sentit ple la persona de Jesús. La mort deixa de tenir la darrera paraula, i és l'Amor infinit de Déu el que s'obre pas. Participar de la seva mort és participar de la seva vida. Déu entra en el més profund del misteri humà per transformar la vida, per fer-nos partícips de la Salvació.

«Però, de fet, Crist ha ressuscitat d'entre els morts, com a primícia de tots els qui han mort» (1Co 15,20).

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Pentecosta

Lectura primera

Ac 2,1-11

Tots quedaren plens de l'Esperit Sant i començaren a expressar-se en diversos llenguatges

Lectura dels Fets dels Apòstols:

Durant la celebració de la diada de la Pentecosta, es trobaven tots junts en un mateix lloc quan, de sobte, se sentí venir del cel un so com si es girés una ventada violenta, i omplí tota la casa on es trobaven asseguts. Llavors se'ls aparegueren com unes llengües de foc, que es distribuïren i es posaren sobre cadascun d'ells. Tots quedaren plens de l'Esperit Sant i començaren a expressar-se en diversos llenguatges, tal com l'Esperit els concedia de parlar. Residien a Jerusalem jueus piadosos provinents de totes les nacionalitats que hi ha sota el cel. Quan se sentí aquell so, la gent hi anà i quedaren desconcertats, perquè cadascú els sentia parlar en la seva pròpia llengua. Estranyats i fora de si deien: «No són galileus, tots aquests que parlen? Doncs, com és que cadascun de nosaltres els sentim en la nostra llengua materna? Entre nosaltres hi ha parts, medes i elamites, hi ha residents a Mesopotàmia, al país dels jueus i a Capadòcia, al Pont i a l'Àsia, a Frígia i a Pamfília, a Egipte i a les regions de Líbia, tocant a Cirena, hi ha forasters de Roma, hi ha jueus i prosèlits, hi ha cretencs i àrabs, però tots nosaltres els sentim proclamar les grandeses de Déu en les nostres pròpies llengües.»

Al·leluia

Veniu, Esperit Sant, ompliu el cor dels vostres fidels i enceneu-hi la flama del vostre amor.

Salm responsorial

103

Beneeix el Senyor, ànima meva.
Senyor, Déu meu, que en sou de gran.
Que en són de variades, Senyor, les vostres obres,
la terra és plena de les vostres criatures.

*R. Quan envieu el vostre alè,
Senyor, renoveu la vida sobre la terra.*

Si els retireu l'alè,
expiren i tornen a la pols d'on van sortir.
Quan envieu el vostre alè,
reneix la creació,
i renoveu la vida sobre la terra. *R.*

Glòria al Senyor per sempre.
Que s'alegri el Senyor
contemplant el que ha fet,
que li sigui agradable aquest poema,
són per al Senyor aquests cants de goig. *R.*

Lectura segona

Ga 5,16-25

Els fruits de l'Esperit

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Galàcia:

Germans, deixeu-vos guiar per l'Esperit, i no satisfeu els capricis de la carn. Perquè la carn es deleix contra l'Esperit i l'Esperit contra la carn. Esperit i carn lluiten l'un contra l'altre, per no deixar-vos fer allò que voldríeu. Però si us deixeu conduir per l'Esperit, no esteu subjectes a la Llei. És ben clar on porten els impulsos terrenals: a la fornicació i a d'altres desordres, a la idolatria, als malefícis, a les enemistats, discòrdies, gelosies, enrabiades, rivalitats, divisions, sectarismes, enveges, excés de beure, orgies i coses semblants. Ja us vaig advertir, i us adverteixo encara, que ningú dels qui obren així no podrà heretar el regne de Déu. Però els fruits de l'Esperit són l'amor, el goig, la pau, la paciència, la bondat, la fidelitat, la mansuetud, la sobrietat. La Llei no ha estat pas donada contra res d'això. Els qui són de Jesucrist han clavat a la creu totes les passions i els desigs terrenals. Ja que l'Esperit ens dona la vida, deixem-nos guiar per l'Esperit.

Evangelí

Jn 15,26-27.16,12-15

L'Esperit de veritat us guiarà cap a la veritat sencera

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Quan vindrà el Defensor que jo us enviaré quan seré amb el Pare, l'Esperit de la veritat que prové del Pare donarà testimoni de mi. I vosaltres, que sou amb mi des del principi, també en donareu

testimoni. Encara tinc moltes coses per dir-vos, però ara seria per a vosaltres una càrrega massa pesada. Quan vindrà el Defensor, l'Esperit de veritat, us guiarà cap al coneixement de la veritat sencera, perquè ell no parlarà pel seu compte: dirà tot el que sentirà dir i us anunciarà l'esdevenidor. Ell em donarà glòria, perquè tot allò que anunciarà ho haurà rebut d'allò que és meu. Tot el que és del Pare és meu; per això dic que tot allò que us anunciarà, ho rep d'allò que és meu.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE PASQUA

(SALTERI: SETMANA4)

Maig

23. DIUMENGE

Pentecosta, Vermell. Lectures: Fets 2,1-11 / Salm 103 / Gàlates 5,16-25 / Joan 15,26-27;16,12-15
SANTORAL: Desideri, b.; Joan Baptista de Rossi, prev. i fund.

COMENÇA EL TEMPS DE DURANT L'ANY

24. DILLUNS

Benaurada Verge Maria, Mare de l'Església (MO), Blanc. Lectures: Gènesi 3,9-15.20 / Salm 86 / Joan 19,25-34
SANTORAL: Genadi, b.; Joan Prado, prev. i mr.; Susanna i Afra, mr.; Vicenç de Lerins, prev.

25. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Siràcida 35,1-15 / Salm 49 / Marc 10,28-31. O bé: *Sant Beda el Venerable* (ML), Blanc; *Sant Gregori VII* (ML), Blanc; *Santa Maria Magdalena de Pazzi* (ML), Blanc.
SANTORAL: Magdalena-Sofia Barat, rel. i fund.; Urbà I, p. i mr.; Vicenta-Maria López Vicuña, rel. i fund.

26. DIMECRES

Sant Felip Neri (MO), Blanc. Lectures: Siràcida 36,1-2.5-6.13-19 / Salm 78 / Marc 10,32-45. Sant Feliu de Llobregat: **Dedicació de la catedral** (S), Blanc.
SANTORAL: Eleuteri, p. i mr.; Quadrat, mr.; Zacaries, b.

27. DIJOUS

Jesucrist, Gran Sacerdot per sempre (F), Blanc. Lectures: Isaïes 52,13-53,12 / Salm 39 / Lluç 22,14-20
SANTORAL: Agustí de Canterbury, b.; Berenguer, mjo.; beat Josep Tous, prev. i fund.; Juli, mr.

28. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Siràcida 44,1.9-13 / Salm 149 / Marc 11,11-26. Lleida: **Dedicació de la catedral** (S), Blanc; Urgell i Solsona: **Sant Just** (MO), Blanc.
SANTORAL: Emili, mr.; Germà, b.; Maria-Anna de Jesús Paredes, rel.

29. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Siràcida 51,17-27 / Salm 18 / Marc 11,27-33. O bé: *Sant Pau VI* (ML), Blanc. Tortosa: *Sant Pere Màrtir Sans i Jordà* (ML), Vermell.
SANTORAL: beat Fèlix de Nicòsia, rel.; beat Ramon Escrivà, mr.

El Sant 27 MAIG

Beat Josep Tous

El conjunt de l'Església va rebre amb preocupació els canvis socials profunds del segle XIX. Alhora, però, van ser motiu perquè apareguessin instituts religiosos amb la finalitat de comprometre's amb les noves realitats socials. Aquest és el cas de les Caputxines de la Mare del Diví Pastor, fundades pel beat Josep Tous (1811 – 1871).

Fill d'Igualada, de ben jove va sentir la crida a la vida religiosa i abans dels vint anys ja va ingressar al convent de caputxins de la seva ciutat. L'any 1834 va ser ordenat sacerdot, però poc temps després tota la comunitat es va haver d'exclaustrar a causa de la desamortització. Passats uns anys a França i Itàlia, es va establir a Barcelona com a capellà diocesà. Va tenir ocasió de conèixer el P. Claret, el qual li va fer veure la necessitat de formar i evangelitzar les generacions joves de la nova societat industrial. D'aquesta manera, el 1850 el beat Josep Tous va fundar a Ripoll les Caputxines de la Mare del Diví Pastor, dedicades a l'ensenyament de nenes i noies. Ben aviat el nou institut va obrir noves cases arreu de Catalunya i posteriorment a la resta d'Espanya. El P. Josep Tous va ser beatificat per Benet XVI l'any 2010.

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS
Institut de Litúrgia
ad instar Facultatis

La primera comunió

Amb el temps pasqual arriba a les comunitats catòliques la celebració de les anomenades primeres comunions. És un fet pastoral que comporta un esforç de pastors i catequistes amb les famílies dels infants implicats, per bé que d'un temps ençà el seu nombre ha davallat no pas poc entre nosaltres.

Des de la reforma del papa sant Pius X, quan avançà notablement l'edat per començar a combregar, fins ara, ha passat més d'un segle. Potser seria bo que ens preguntéssim quina ha estat l'evolució d'aquesta realitat durant aquest llarg període de temps, a fi de descobrir-ne les febleses que, gairebé sempre, l'han acompanyat.

El taló d'Aquil·les d'aquesta praxi sacramental rau en el seu aïllament. Desconnectat de les seves fonts de llum, es converteix en un moment fugaç que, a la vegada, determina un punt d'arribada i de comiat de la majoria dels infants en edat escolar.

La primera referència la trobem en la iniciació cristiana i la seva unitat. Viure la primera comunió separada psicològicament de la dinàmica que inicià el sagrament del baptisme, i que la confirmació assentà, la converteix en una mena de riu que no té font ni desemboca enlloc. No oblidem que el mateix ritu del baptisme fa que la seva celebració s'acabi davant l'altar, com un signe evident del que intentem explicar. En aquest punt hem de reivindicar, una vegada més, la necessitat urgent que la confirmació sigui, realment, el segon sagrament de la iniciació cristiana i, per tant, rebut sempre abans del seu coronament, que és l'eucaristia. El desordre —també el sacramental— no dona mai bons fruits.

Un altre punt fort sobre el qual ha de descansar l'experiència de la primera comunió és doble: la comunitat cristiana i el dia. Els infants sempre viuran la celebració de la qual parlem com una immersió en un ambient estrany a la seva vida real si, abans, no els hem ajudat a integrar-se en una comunitat cristiana amb rostres reals, amb un pastor propi i amb uns espais litúrgics que els resultin familiars. És una negació a la pròpia dinàmica sacramental que aquests infants visitin l'església on combreguen per primer cop sense haver-la freqüentat cada setmana o, només

ocasionalment al llarg d'un curs escolar. Aquesta primera comunió té el seu sentit si es tracta del moment en què l'infant comença a participar completament de l'eucaristia, com fan els adults de l'assemblea litúrgica. Això demana que ja, durant el temps de la seva preparació catequètica, hagi participat en l'esmentada celebració, per bé que no ho hagi pogut fer plenament atesa la seva situació de «catecumen». No té cap lògica que s'admeti a rebre l'eucaristia a un batejat que no ha participat mai en la seva celebració, o gairebé mai, fins aquell dia. Els Pares de l'Església, si ho veiessin, se'n farien creus.

Això ens porta a esmentar l'altre aspecte fonamental: el dia. Educar un batejat amb vista a la participació eucarística vol dir que la comunitat cristiana l'està acompanyant a fi de descobrir el valor de la comunió sacramental, sobretot en el marc del dia que li és més propi: el diumenge. Si no subratllem aquest aspecte pedagògicament, ¿ens pot estranyar que els qui han combregat avui, el proper diumenge ja estiguin absents de l'assemblea eucarística? Per tant, no solament es tracta de combregar, sinó de tot el que significa pel que fa a les realitats que envolten el sagrament cimal, i el diumenge, com a dia eucarístic per excel·lència, és, sens dubte, una d'aquestes realitats més rellevants.

D'altra banda, no costa d'entendre que, si les coses són com les intentem descriure, no té cap sentit que els infants combreguin en assemblees artificials, creades només per a aquell dia, o en llocs on mai més es tornaran a reunir el diumenge com, per exemple, a la seva escola. Si demanem comunitats eucarístiques reals hem de ser coherents a l'hora d'identificar-les i vincular-les en relació amb el dia del Senyor.

En definitiva, pensar la primera comunió dels infants ens porta a revisar la comprensió que tenim tant de la participació eucarística en si com de tota la vida litúrgica dels batejats, per tal que els fills de la mare Església puguin esdevenir els nostres germans adults i, gràcies a una educada mirada sacramental, gaudeixin sense entrebancs de les riqueses espirituals on trobaran la vida divina. Heus ací l'obra de l'evangelització.

Cessió i rehabilitació de la capella dels Dolors

REDACCIÓ

El dissabte 24 d'abril es va fer públic l'acord signat pel bisbe de Sant Feliu de Llobregat, Agustí Cortés, i l'alcalde de Vilafranca del Penedès, Pere Regull, per a la cessió temporal de la capella de la Mare de Déu dels Dolors al Vinseum, el Museu de les Cultures del Vi de Catalunya. A l'acte, realitzat a l'interior de la capella, hi van participar el bisbe Agustí Cortés, el rector Xavier Aymerich, les regidores de l'Ajuntament Xell Montserrat i Dolors Rius, el president del Vinseum, Joan Tarrada, i el director, Xavier Fornós.

Aquest acord suposa que l'Església cedeix, per a un termini de trenta anys prorrogables, al Vinseum, l'esmentada capella, del segle XVIII, per a l'exposició dels fons de béns artístics religiosos i per a actes de caire cultural i

artístic del museu. La cessió no implica la pèrdua de la propietat ni del caràcter de centre de culte de la capella, ja que la parròquia se'n reserva l'ús en actes com la celebració de la festa de la Mare de Déu dels Dolors i les misses prèvies (durant la setmana abans del Diumenge de Rams) o l'entrada i sortida de les imatges del Sant Crist i la Mare de Déu dels Dolors per al Viacrucis del Divendres Sant.

Per la seva banda, el Vinseum es compromet a dur a terme les obres de rehabilitació de la capella, que en aquests moments presenta moltes deficiències, i que inclou un projecte de consolidació i sanejament de l'estructura, adequació i manteniment de l'interior, accessibilitat, modernització de les instal·lacions, climatització... i també les necessàries adequacions per als nous usos del temple.

Totes dues parts valoren molt positivament l'acord, que servirà per a la millora de l'edifici i per a l'ús cultural i artístic del patrimoni religiós del Vinseum, la qual cosa suposa un benefici per a la vila i per a tota la ciutadania.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Fabricant virus

És pecat produir virus informàtics i difondre'ls? Conec un estudiant d'informàtica que es diverteix creant virus i enviant-los als seus amics. I si es tracta de virus biològics, és lícit fabricar-los?

Amb «amics» així, no calen enemics. Aquest jove estudiant, tan hàbil en coneixements informàtics com estúpid en la seva conducta, hauria de saber el mal immens que pot causar un virus informàtic. A la seva edat i amb la seva intel·ligència hauria d'advertir una cosa tan elemental com que aquests virus es produeixen sempre amb una mala intenció. Des del punt de vista de la moral objectiva, cal afirmar que aquesta pràctica, que pot arribar a ser criminal, és, sens dubte, pecaminosa. La gravetat del pecat es mesurarà pel dany potencial que pot causar el virus i pels seus efectes reals. Qui sap on caurà la pedra que es llança insensatament? Tot això manifesta la necessitat d'educar infants i joves en una virtut tan fonamental com la prudència, i transmetre'ls que els nostres actes comporten necessàriament conseqüències i que ens ho hem de pensar molt bé abans de prendre certes decisions. Sense l'educació en la prudència, les mesures punitives i coercitives no serveixen de gran cosa. Què li semblaria a aquest jove si algú introduís un virus informàtic al seu ordinador i que això li fes perdre en un instant la feina realitzada durant uns quants mesos? Quan es tracta de virus biològics, produir-los em sembla una temeritat i si fossin tan perillosos com el coronavirus, que ha provocat la pandèmia actual, es tractaria d'un crim de lesa humanitat. La ciència ha de comprendre que no es pot fer tot el que és «factible». Avui, més que mai, en la formació dels futurs científics cal posar grans dosis d'ètica i moral.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

El món digital

L'Església ha celebrat, un altre any, el passat dia de l'Ascensió del Senyor, la Jornada Mundial de les Comunicacions Socials instituïda i impulsada pel Concili Vaticà II. Podem dir que és la «jornada ventafocs» de totes les que se celebren al llarg de l'any. I, amb tot, els mitjans de comunicació són avui els altaveus potents del món, principalment, a través d'internet i de les xarxes socials. El papa Francesc, en el seu missatge, ens ha deixat un grapat de «fronts i de reptes», a l'hora de contemplar els mitjans i el seu paper des de la riba de la fe.

Primer, baixar a la realitat, descobrir-la i presentar-la, seguint el consell del beat Lolo, periodista andalús: «Obre esbalaïdament els ulls a tot el que vegis i deixa que les mans se t'omplin de saba i de frescor perquè els altres puguin tocar aquest miracle de la vida palpitant quan llegeixin.»

Segon, el Papa demana «una informació neta i honesta, tant a les redaccions dels diaris com al món de la web, en la predicació ordinària de l'Església com en la comunicació política o social».

Tercer, cal informar «sortint al carrer, gastant la sola de les sabates, trobant les persones, verificant històries i plasman les seves situacions més dramàtiques».

Quart, «el periodisme, com a relat de la realitat, requereix la capacitat d'anar on no va ningú: un moviment i un desig de veure-hi», per a la qual cosa calen professionals autèntics i audaços. Cinquè, els nous mitjans de comunicació i les seves tècniques sofisticades ens han d'encaminar cap a la recerca de la veritat: «El desafiament que ens espera, diu el Papa, és, per tant, el de comunicar trobant les persones on són i com són.» Un recull preciós de missatges urgents.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

La meva emissora de capçalera

Amb aquestes línies voldria fer present el meu agraïment, per la dedicació i, especialment, pel tarannà diari de la meva emissora de capçalera que fa tants anys que m'ajuda a pregar i que també m'acompanya algunes hores al dia.

Vull reconèixer i agrair l'esforç i la dedicació de Mn. Jaume Aymar, d'Enric Frigola i de tot el personal de l'emissora.

També desitjo al nou equip de direcció que n'entengui i respecti el tarannà, la nostra emissora cristiana, catalana, respectuosa i plural.

Ben cordialment,

JOSEP SALCEDO JORBA
Un oient

Una malaltia greu

Qualsevol malaltia, i més si és greu, es viu sempre com una contrarietat, però també pot ser una gran cura d'humilitat. La davallada de qualitats físiques i mentals suposa una pèrdua, sens dubte, però cal afrontar-ho positivament com un canvi a una situació en què potser guanyes altres valors.

Habitualment pensem que som capaços d'afrontar tots els problemes, refiant-nos només de les nostres forces, i la malaltia fa trontollar aquest convenciment. Cal saber encaixar el perquè i el per a què d'aquesta nova situació. En aquest sentit, el cristià ha d'anar assumint les contradiccions com a reptes d'aprofundiment del valor de la vida, d'estimar amb més humilitat i senzillesa. Si no hi ha causes grans, la vida no té sentit, perquè en la vida tot arriba, tot canvia i tot passa. Cal pensar que Déu no ens ha enviat la malaltia ni ens la traurà, però ens donarà la llum i la força necessàries per tal que sigui un temps de creixement personal.

Tots els fets de la vida són plens de llum i de sentit, també la malaltia,

perquè et fa ser més humil. No dic que sigui desitjable —perquè no ho és, de cap manera—, però la malaltia és una oportunitat per créixer, et fa canviar totalment l'ordre de prioritats i t'ajuda a valorar el que és essencial en la vida com l'amor autèntic, la veritat, la llibertat i una amistat fidel i sincera.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL
Vic

Quin goig i quina alegria!

Jesús ens diu: «Jo soc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món.» Aquesta promesa es troba a la Sagrada Escriptura. Primerament, vull subratllar aquesta dita: «Sense missa no és diumenge.»

En aquest mes de maig, encara temps pasqual per excel·lència, la litúrgia també ens ofereix tres grans solemnitats: l'Ascensió del Senyor, la Pentecosta (la vinguda de l'Esperit Sant) i la Santíssima Trinitat.

Entre la penombra del crepuscle i l'ànim ombrívol que ens mortifica, ahir com avui els deixebles d'Emmaús diuen a Jesús ressuscitat: «Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar.»

Molts creients viuen avui entre un context secularitzat que ja no entén la fe cristiana, en general, i menys l'Eucaristia, en particular. Només amb una mica de maquillatge no podem fer més atractiva la Sagrada Eucaristia perquè aconseguim interpellar-nos més i fascinar-nos.

L'adoració eucarística fora de la missa hauria de ser també enguany (una mica més lliures de la pandèmia), un objectiu especial per a totes les comunitats religioses i parroquials.

Jesús Sagramentat encara està molt sol i abandonat als sagraris. Cal que continuem celebrant, adorant i contemplant, sense desistir gens.

L'amor de Crist ens empeny.

JOSEP VIDAL BORRÀS
Lleida

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

La ninotaire
Pilarín Bayés
fa 80 anys

MAC

Dibuixos amb ànima

«En aquesta vida, aprendre a ser persona és, sens dubte, el més important. I la fe ens hi ajuda moltíssim.» Són paraules de Pilarín Bayés, la nostra ninotaire contemporània més prolífica, i encara en plena activitat professional, que el 21 d'abril passat va fer 80 anys. Col·laboradora veterana de *Catalunya Cristiana*, assegura que «dibuixar és, per a mi, sinònim de vida».

Quan recentment va caure i es va fer mal a la mà, «el primer que vaig pensar és: "Ai, dimoni, que ara no podré dibuixar!"». I afegeix: «A l'hospital, li vaig dir a la meua filla Margarida, que m'acompanyava: "Acosta'm un full." Quina alegria vaig sentir quan em vaig adonar que sí que podia dibuixar! I és que els tres dits imprescindibles per dibuixar no els tinc maganyats.»

Cultura catalana

Per tal de celebrar el 80è aniversari de la Pilarín, Editorial Mediterrània acaba de publicar una edició de luxe amb una selecció personalitzada de les seves cèlebres *Petites històries* i una làmina inèdita il·lustrada per l'homenatjada. «Aquesta col·lecció de contes il·lustrats ha esdevingut un clàssic que, al llarg de gairebé quaranta anys, ha acostat la cultura cata-

lana als infants. A més, són molt fàcils de llegir», comenta l'entranyable ninotaire.

Pilarín Bayés va il·lustrar-ne el primer quadern, que va ser dedicat a Salvador Dalí, l'any 1983. Des d'aleshores, escriptors, artistes, ciutats, monuments, entitats, tradicions, festes populars... han estat protagonistes d'una col·lecció que ja compta amb 350 títols, alguns traduïts fins a onze idiomes i amb milions de lectors.

«Dels quaderns més recents, vull destacar el de la mongeta del ganxet, la qual només es conrea en una zona de Catalunya molt concreta, la que comprèn les comarques del Maresme i del Vallès Oriental i Occidental, i que ha estat reconeguda com a Denominació d'Origen Protegida. Molta tendresa m'ha despertat també il·lustrar el de l'Escola Industrial de Terrassa, on va estudiar el meu marit, Joan M. Sala, que fa cinc anys ens va deixar», explica la Pilarín.

Amb els seus dibuixos, «intento transmetre a petits —el públic més exigent, però alhora el més agraït— i grans tota una sèrie de valors (culturals, cívics, espirituals...) per tal que ens ajudin a ser millors persones». Amb més de seixanta anys de trajectòria com a il·lustradora, la Pilarín, certament, ho ha aconseguit. Aquest és el seu gran llegat. Per molts anys, Pilarín!

«Dibuixar
és, per a mi,
sinònim de
vida»

Exposició de la fotografia Claudia Andujar, organitzada per la Fundació Mapfre

Donar visibilitat al poble ianomami

MAC
Barcelona

«Constato que estic a gust en aquest món ianomami. Ja no em sento com una estrangera. Aquest món m'ajuda a comprendre'm i a acceptar l'altre món on vaig créixer. Els dos mons s'uneixen en una gran abraçada. I per a mi és un sol món! No enyoro res.»

Són paraules de la fotoperiodista i activista d'origen suís Claudia Andujar que poden llegir-se en un dels plafons de l'exposició antològica que li dedica el Centre de Fotografia KBr Fundació Mapfre de Barcelona. Organitzada per l'Instituto Moreira Salles de Brasil, en col·laboració amb Fundació Mapfre, aplega unes dues-centes fotografies.

Les imatges de Claudia Andujar es posen al servei de la lluita per la defensa dels drets culturals i territorials de la comunitat ianomami, un dels grups indígenes més amenaçats del Brasil, instal·lats a la conca del riu Catrimani.

Des d'una perspectiva etnogràfica, el seu treball conjumina art i compromís, alhora que pretén reivindicar la dignitat del poble ianomami i donar a conèixer els seus costums ancestrals (cerimònies, cants, balls...). Al llarg de

la seva trajectòria, ha experimentat amb diferents tècniques fotogràfiques, com ara aplicar vaselina als caires de l'objectiu de la càmera o fer servir pel·lícula infraroja.

Va ser als anys setanta quan, gràcies a l'ajuda de missioners i sacerdots que s'havien establert dècades enrere a la regió per evangelitzar i oferir assistència sanitària als seus habitants, Andujar va fer amistat amb la comunitat ianomami.

Es va dedicar a fotografiar profusament el *iano*, la cabana comunitària on viuen nombroses famílies. Al seu interior, cada família té un espai delimitat on guarda el menjar i pertinences, hi penja les hamaques. També acompanyava els ianomamis a l'interior de la selva.

La depredació forestal i l'explotació minera van portar com a conseqüència malalties que van causar la mort de milers de persones, amb la qual cosa l'existència de la comunitat es va veure greument amenaçada. Andujar va denunciar la situació i el 1977 les autoritats li van impedir l'entrada a la zona.

A partir d'aquell moment, l'avui gairebé nonagenària fotògrafa ha dedicat la seva vida i la seva obra a la defensa del poble ianomami. Va ser, per exemple, una de les fundadores de la Comissió per a la Creació del Parc Ianomami.

Avui dia, les obres de Claudia Andujar es troben en algunes de les col·leccions més importants del

món, com ara les del Museu d'Art Modern de Nova York o la Tate de Londres. El 2004 va obtenir la beca Vitae d'Arts per a l'organització del seu arxiu fotogràfic, un procés que ha revitalitzat el seu objectiu de mantenir la visibilitat del poble ianomami. Aquest fons ha estat el material de treball del comissari Thyago Nogueira durant quatre anys per idear l'exposició que es pot visitar a Barcelona.

© Claudia Andujar

EDUARD BRUFAU
Barcelona

El Palau Güell acull una exposició d'aquest pintor amic personal de Gaudí

El modernisme enigmàtic d'Aleix Clapés

El quadre de Clapés «Hèrcules buscant les Hespèrides» presideix una de les grans sales del Palau Güell.

És ben coneguda la importància del modernisme en la història de l'art català al tombant dels segles XIX i XX. Artistes com ara Antoni Gaudí, Lluís Domènech i Montaner, Josep Puig i Cadafalch, Josep Maria Jujol, Santiago Rusiñol, Ramon Casas o Alexandre de Riquer són els puntals que millor expliquen l'abast d'aquest moviment. Però aquesta llista encara es podria ampliar amb noms de personatges no menys il·lustres, però que per raons diverses són desconeguts per al gran públic. Un d'ells és el pintor Aleix Clapés i Puig

(1846 – 1920), a qui el Palau Güell dedica una exposició antològica.

Clapés va destacar per obres de temàtica molt diversa que inclouen tant escenes religioses, com mitològiques o socials. Les seves pintures solen presentar les figures en una atmosfera difuminada, amb predomini de les tonalitats fosques. Aquestes característiques ajuden a dotar la seva obra d'un caràcter enigmàtic, fins i tot melancòlic. De la mateixa generació que Gaudí, Clapés va ser un bon amic del gran arquitecte i tots dos van col·laborar per tal de crear

obres conjuntes. La seva col·laboració més destacada és, sens dubte, el mateix Palau Güell de Barcelona. Tant Eusebi Güell com Antoni Gaudí van voler que la decoració pictòrica d'aquest gran edifici anés a càrrec exclusivament d'Aleix Clapés. Així, el pintor va elaborar pintures de gran format per a les diferents estances de la residència de l'industrial, així com alguns elements mobles.

Com no podia ser d'altra manera, a l'exposició del Palau Güell es pot contemplar *in situ* tota aquesta decoració pensada expressament per a cada racó de l'edifici. Entre les obres més destacades hi ha *Santa Isabel oferint la corona de reina a un pobre*, els retrats dels quatre evangelistes i, sobretot, *Hèrcules buscant les Hespèrides*, que presideix l'immens saló dels passos perduts, a la planta noble de l'edifici. L'exposició també aplega obres que el pintor va crear seguint altres encàrrecs. Entre aquestes pintures es troben nombrosos retrats de membres de les diferents famílies de la burgesia barcelonina, obres religioses com ara *Èxtasi de sant Francesc d'Assís* i altres de denúncia social, excel·lentment representades pel quadre *El peó*. Aquesta darrera obra, de fort impacte visual, mostra un miner vell i encorbat que arrossega un pesat carretó. La pintura, a més, està envoltada d'una aurèola de misteri, perquè la família assegura que, a causa de l'explícita temàtica d'explotació laboral dels treballadors, el 1920 l'obra va arribar fins a l'URSS, adquirida pel mateix Lev Trotski. Si guí com sigui, el que és segur és que la pintura feia més de cent anys que no s'exposava. Ara, més d'un segle després, torna a sortir a la llum pública perquè tothom en pugui gaudir.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

«ALEIX CLAPÉS, L'ENIGMÀTIC PINTOR DE GÜELL I GAUDÍ»

PALAU GÜELL

c. Nou de la Rambla, 3-5, Barcelona

Fins al 30 de maig

Tel. 934 725 775

palauguell@diba.cat

www.palauguell.cat

11

L'AMOR ENTRE ELS ESPOSOS, la consciència i el control de la natalitat

L'anomenat *descens demogràfic* és un fenomen summent complex, i l'anàlisi i la valoració d'aquest fenomen requereixen un estudi sociològic que tingui en compte totes les variables. Francesc no s'ha proposat fer aquest estudi ni exposar-ne les conclusions a les quals han arribat els sociòlegs que se n'han ocupat.

Malgrat això, tant les causes del descens demogràfic com les seves conseqüències tenen una relació molt estreta amb la manifestació de l'amor entre els esposos i la formació de la família. Es tracta d'una qüestió de transcendència indubtable, però no podem fixar la mirada tan sols en el descens demogràfic en plantejar la qüestió de l'amor entre els esposos i el control de la natalitat.

Davant d'aquesta i altres qüestions que afecten molt directament la vida de la llar familiar, Francesc tan sols ha volgut cridar l'atenció sobre la relació que pot existir entre la vivència de l'amor dels esposos i la construcció de la família, i altres interessos que la posen en risc i que influeixen en la voluntat dels esposos en la transmissió de la vida.

En la seva exhortació sobre l'amor i la família, el Papa ha plantejat aquesta difícil qüestió d'aquesta manera:

«El descens demogràfic, a causa d'una mentalitat antinatalista i de les polítiques mundials de salut reproductiva, posa en risc la successió de les generacions, el manteniment del nivell de benestar i l'esperança en el futur. Els avenços de les biotecnologies també han tingut un gran impacte en la natalitat.

Cal afegir-hi altres factors, com és ara la industrialització, la revolució sexual, la por de la superpoblació, els problemes econòmics, etc. La societat de consum també pot provocar que els esposos decideixin no tenir més fills amb la finalitat de mantenir la seva llibertat i el seu estil de vida» (AL 42).

Observem que són unes quantes i molt diverses les qüestions que, directament o indirectament, influeixen en una eventual decisió dels esposos relativa a la vivència de l'amor conjugal, la transmissió de la vida i l'harmonia familiar: des del descens

demogràfic fins a la societat de consum, passant per la mentalitat antinatalista, les polítiques de salut reproductiva, els avenços de les biotecnologies, l'augment de la industrialització, la revolució sexual, la superpoblació, els problemes econòmics, etc.

Aquí, la reflexió que Francesc ha posat al nostre abast ha fet un salt qualitatiu: ha fixat la mirada en una qüestió summament rellevant que té una relació molt directa amb l'amor conjugal: la *consciència personal* dels esposos.

«La consciència recta dels esposos que han estat molt generosos en la transmissió de la vida pot conduir-los a la decisió de limitar el nombre de fills per motius suficientment seriosos.

Tanmateix, precisament per amor a aquesta dignitat de la consciència, **l'Església rebutja amb fermesa les intervencions coercitives de l'Estat a favor de l'anticoncepció, l'esterilització i fins i tot l'avortament.**

Aquestes mesures són inacceptables fins i tot en llocs amb una alta taxa de natalitat, però crida l'atenció que els polítics també les encoratgin en alguns països que pateixen el drama d'una taxa de natalitat molt baixa. Com han afirmat els bisbes de Corea, això és "actuar d'una manera contradictòria i en contra del propi deure"» (AL 42).

Com ja ha fet en altres llocs, **Francesc no ha dubtat a manifestar que la consciència recta dels esposos sempre ha de ser respectada i valorada, i en cap cas pot ser 'substituïda' per ningú.** «Hem estat cridats a formar consciències, no a substituir-les» (AL 37).

Per aquest motiu, no és admissible que, més enllà de l'àmbit familiar, algunes institucions públiques pretenguin adoptar decisions que condicionen la consciència dels esposos o l'ofeguin.

Sobre aquesta mateixa qüestió, Francesc ha exposat les seves idees amb més amplitud en el capítol cinquè d'aquesta exhortació apostòlica sobre l'amor en la família. Ho veurem en l'*anella* 35.

- Quina importància atribueixes al recurs a la *consciència personal* i a l'exercici del propi discerniment davant de situacions complexes relatives al matrimoni i la família?
- Quines condicions ha de complir la nostra consciència perquè pugui ser considerada recta, de tal manera que hagi de ser respectada i valorada en el moment de discernir qüestions difícils en la vida conjugal?

Aquest fet ha estat qualificat com un moment històric.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Primer vol d'un dron a l'atmosfera de Mart

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

En aquesta mateixa secció d'Actualitats Científiques de *Catalunya Cristiana*, del 14 de març, us vaig explicar que els americans, o sigui la NASA, havien enviat una nau espacial, anomenada Perseverance, al planeta Mart amb tot l'èxit. I us deia que duia a bord una espècie de dron, amb el nom d'Ingenuity, per fer-lo volar sobre l'esmentat planeta. Avui us he de donar la notícia que s'ha pogut realitzar aquest projecte. Va ser el 19 d'abril que l'artefacte Ingenuity va fer un primer vol dins de l'atmosfera marciana. El fet va ser aparentment molt senzill: l'aparell es va elevar tres metres sobre el terra, va estar trenta segons flotant i va tornar a baixar sense cap dany. Cinc vegades més tornarà a enlairar-se, cada cop més amunt, fins a cinc metres, amb un recorregut de noranta segons, i prendre dades des de l'aire.

Aquest ascens controlat d'un instrument sobre la superfície d'un altre planeta ha estat qualificat com un moment històric. És el que s'ha dit. No m'invento res. I em direu: no n'hi ha per tant! Aquí els drons fa temps que els fem volar i no considerem pas com un esdeveniment gaire important haver-ho aconseguit... Però és que haver-ho dut a terme a Mart sí que és extraordinari.

Es van haver de calcular moltes coses. La principal, tenir en compte que l'atmosfera d'aquest planeta té una densitat que no arriba a un 1% de la de la Terra i aixecar 1,8 quilograms de pes, que és el pes de l'aparell, només es podia aconseguir fent que les aspes del petit helicòpter, com és el dron Ingenuity, gressin a entre 2.000 i 3.000 revolucions per minut. Es calculà que només així podria aixecar el vol. I ho encertaren. Per això, quan els experts de la NASA, que des dels seus llocs observaven l'esdeveniment, en veieren el resultat, s'aixecaren eufòrics aplaudint el que contemplaven. Pensem que, a més a més, s'havia superat la dificultat que suposava que l'Ingenuity ho fes tot, de manera automàtica, des del Perseverance i una ordre des de la Terra, encara que vagi a la velocitat de la llum, triga uns onze minuts per arribar fins on es troba ara el planeta Mart, cosa que feia impossible una correcció ràpida des de la NASA.

Per ara no tenim encara notícia de com han resultat els altres vols projectats. Segurament ja se n'haurà fet algun més. Però la notificació de com va anar el primer ja era una gran nova per explicar i per això ho hem fet. Desitgem que l'èxit hi acompanyi en els restants.

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

La maduixa (llat., *Fragaria vesca*; cast., *fresa*) és una de les fruites de temporada més estimada, i és particularment agraciada amb nombroses propietats remeieres, molt beneficioses per al nostre organisme, car contribueix enormement a millorar el rendiment de la circulació sanguínia, a més de ser una fruita antioxidant i amb la peculiar virtut d'ajudar a l'absorció del ferro aportat pels altres aliments que ingerim. En la tradició remeiera de casa nostra s'havia recomanat de menjar maduixes quan es pateixen atacs de tos seca per tal de lubricar els pulmons i, més recentment, s'ha descobert que la ingestió de maduixes reforça les articulacions, ja que són molt riques en potassi i remineralitzen l'organisme.

A més, la maduixa proporciona elasticitat a la pell, enforteix les dents i genives i és molt recomanable per als que pateixen hipertensió arterial, atès que és una fruita molt baixa en sodi. En la cultura oriental, especialment a la Xina, es recomana de menjar maduixes abans dels àpats, ja que aquestes tonifiquen el sistema digestiu i són molt bones per al bon funcionament de la melsa i del pàncrees.

De maduixeres, n'hi ha moltes variants i fou una planta conreada amb peculiar cura a les hortes conventuals dels frares caputxins que, en els seus

escrits, indicaren que cal plantar les maduixeres en el mes de març o d'abril «en un terreno fresco, ligero, bien cavado y desmenuzado, y regándolas en seguida» (*La Huerta de San Francisco*, 70). Cal assenyalar que les maduixes i els maduixots que es conreen a Espanya són de reconeguda fama per la seva gran qualitat, particularment la maduixa catalana «del Maresme» que, atès el microclima i l'orografia de la comarca, són d'altíssima qualitat, caracteritzades per la seva aroma, carnositat, color vermell intens i amb una dolçor mesurada, matisada amb un punt d'acidesa.

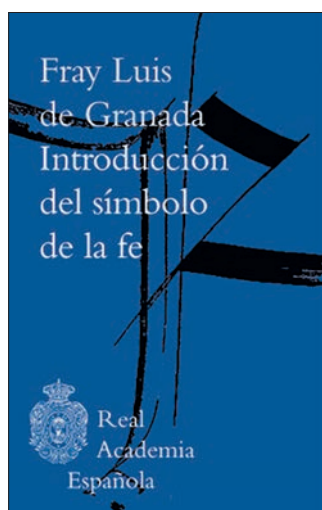
En la tradició pairal de casa nostra se solia dir que: «per l'abril, maduixes mil», car és el moment en què a les hortes se'n comencen a collir les que ja han madurat i era quan, en temps pretèrits, començaven a vendre'n les «maduixaires» per places i carrers. Els frares caputxins del període de la restauració de la vida religiosa les estrenaven al refetor, amanides amb nata, el dia 18 de maig, en ocasió de la festa de Sant Feliu de Cantalici. Avui, en alguns restaurants de renom, combinen la maduixa amb seitons frescos macerats amb vinagre blanc i en resulta una menja curiosa que no té comparació eficient. A l'article vinent us vull parlar, si Déu vol, sobre el conreu i propietats dels armolls. Com sempre, Pau i Bé!

TRADICIONS REMEIERES

La maduixa és remineralitzant

La ingestió de maduixes reforça les articulacions, ja que són molt riques en potassi.

FRAY LUIS DE GRANADA

Introducción del símbolo de la fe
Espasa, 2021, 528 pàg.

Aquesta obra, escrita entre el 1583 i 1585, és un compendi del que tot cristià ha de saber a base de preguntes i respostes. L'originalitat es troba en l'extensa introducció on explica els temes principals de la doctrina catòlica, com poden ser la creació o la redempció, i en destaca les virtuts enfront dels moviments herètics que es vivien aleshores.

MARION MULLER-COLARD

L'altre Déu
Fragmenta Editorial, 2020, 128 pàg.

Vivim sovint sota la creença d'una justícia immanent i ni tan sols en som conscients. Fruit d'aquesta creença, pensem: «Com que Job era bo, no podia passar-li res de terrible.» Ens cal pensar un Altre Déu que no sigui garant de la nostra seguretat sinó de la lluita pròpia de qualsevol existència. Pensar Déu com a brot de vida.

NICOLA GORI

Carlo Acutis
Un genio de la informática en el cielo
Ciudad Nueva, 2021, 176 pàg.

Carlo Acutis era un noi ple de projectes i atret per la informàtica i els videojocs. Però estava determinat, com deia santa Teresa de Lisieux, a «fer extraordinàriament bé i per amor les coses ordinàries». Amb quinze anys, Carlo va viure intensament la vida, amb la passió d'un apòstol i amb el somriure d'un benaurat.

GESSAMÍ CARAMÉS

Meleta de romer
Cossetània, 2021, 175 pàg.

De la mà de la Gessa, per fi deixarem de banda la por als gramatges, quantitats i temperatures i entendrem el perquè de cada elaboració. Comencem amb receptes bàsiques i acabem amb els pastissos més sofisticats, passant per pans, brioxos i fins i tot opcions sense gluten, sense lactosa i baixes en calories.

MARÍA DUEÑAS

Sira
Columna, 2021, 672 pàg.

La Segona Gran Guerra s'ha acabat i el món comença una tortuosa reconstrucció. La Sira deixa enrere les seves funcions com a col·laboradora dels serveis secrets britànics i ara afronta el futur amb moltes ganes de serenitat. Però no ho aconseguirà. El destí li té preparada una tràgica sorpresa que l'obligarà a prendre sola les regnes de la seva vida.

MARTÍ BOADA

Poesia forestal
El Cep i la Nansa, 2021, 246 pàg.

Poesia forestal travessa els orígens del coneixement i la passió. L'amor cap a l'entorn natural, la crida al canvi, el laberint del temps, l'amistat i l'observació... L'origen de totes aquestes vivències motiva l'acció, són la primera raó que animen l'escriptura. Més de 130 poemes que donen testimoni del vast univers boadià.

CRÍTICA DE CINEMA

JOSEP ROVIRA CLAVERAS

Auxiliar de vídeo

Un fenomen juvenil

High School Musical és una telepel·lícula musical del 2006. Dirigida per Kenny Ortega, deixa les coses clares des del principi: any nou. I ho subratlla amb el primer tema de la pel·lícula *Start of Something New* (inici d'alguna cosa nova), interpretat per Troy i Gabriella, els dos personatges protagonistes, que viuran un canvi total en les seves vides durant el metratge. És important destacar que el primer

número és diegètic, és a dir, la música conviu amb ells, és real. I ho ressalto perquè existeix una confusió entre la música diegètica i la no diegètica, ja que en els musicals no sol ser-ho, però els personatges interactuen amb ella, donant pas a la fantasia; exemples molt famosos són *Lleveu àncores!* (Sidney, G.), *El màgic d'Oz* (Fleming, V.), o més actualment *La La Land* (Chazelle, D.).

Però abans de la cançó, tenim dues breus seqüències de presentació de personatges molt efectives. Troy Bolton, entrenant amb el seu pare al bàsquet i Gabriella Montez, presentada asseguda al sofà, llegint, perquè el seu món és l'estudi.

Arribem a l'institut, on veiem que Troy és esperat i aclamat per tots. I tenim més presentacions: Chad, les 24 hores del dia amb una pilota de bàsquet, una espècie de «veu de la consciència» de Troy. Seguidament, Sharpay Evans, el melic del món (des del seu propi punt de vista, és clar), al bell mig del pla, i darrere del seu germà, Ryan, sempre a l'ombra de Sharpay.

El moviment de càmera ens ho descriu molt bé: la càmera els segueix tots dos, però, en tombar 90 graus, deixa fora de pla en Ryan, i tot seguit, ella s'obre pas entre un mar de persones i es crea una espècie de passarel·la per seguir el seu camí, com Moisés feu amb les aigües, però Ryan la voltejarà, i li deixarà tot el protagonisme.

El dilema de Troy comença quan veu la Gabriella a l'institut en el muntatge d'un musical de la professora Darbus. Tot això desemboca en la conversió del camp de bàsquet en un escenari teatral, primer signe del que viurà Troy d'ara en endavant, sempre entre la realitat (el bàsquet) i la fantasia (la música).

Més enllà de l'argument, que és senzill i típic, aquesta pel·lícula va marcar fortament tota una generació d'adolescents i va ser un èxit total. Si la generació dels vuitanta va viure *Grease*, la del 2000 ha tingut *High School Musical*, i mai millor dit, perquè té moltíssimes escenes que recorden afablement la primera.

AMB BON HUMOR

HIGH SCHOOL MUSICAL

DIRECTOR: Kenny Ortega

INTÈRPRETS: Zac Efron, Vanessa Hudgens, Ashley Tisdale, Lucas Grabeel, entre altres

MÚSICA: David Lawrence Musical

Estats Units

93 minuts

CRÍTICA LITERÀRIA

JOAN ANDREU PARRA LECINA
Periodista

La pregunta pel que ens humanitza

HUMÀ, MÉS HUMÀ: UNA ANTRO-
POLOGIA DE LA FERIDA INFINITA,
JOSEP MARIA ESQUIROL, QUADERNS CRE-
MA, ASSAIG, 2021

JOSEP MARIA ESQUIROL CALAF
Humà, més humà: una antropologia de la ferida infinita
Quaderns Crema, 2021, 171 pàg.

A Pere Casaldàliga —que tenia entre els seus propòsits aquell «humanitzem la humanitat»— li hauria agradat aquest llibre fet per un *pelegrí atent*, el filòsof Josep Maria Esquirol. En efecte, la proposta és aprofundir en aquells trets que ens fan més humans, en contrast amb d'altres que avui ocupen tantes pàgines i titulars com el transhumanisme o el posthumanisme: «Ser més humà no vol dir anar més enllà de l'humà, sinó intensificar l'humà de l'humà, aprofundir en l'humà de l'humà, perquè és aquí on hi ha el més valuós de tot», ens diu l'autor.

Sense equidistàncies, Esquirol alerta que com a civilització hem perdut el nord, encantats per la il·lusió d'un progrés (tecnologia, consumisme, abús de la terra) que ens omple el plat «de banalitat i interessos particulars». En aquests moments de desconcert, Esquirol ens demana un esforç per «quedar-se amb el més nuclear de tot, i per fer quelcom de bo»: descobrir-nos i reconèixer-nos més en la responsabilitat que en el poder, en fer més del món la casa habitable que no pas l'espai dominat.

D'una manera amable, el professor Esquirol va proposant alguns autors (ben dosificats i sense gaire interrupcions amb notes a peu de pàgina) que poden ser uns bons *companys de camí*: Francesc d'Assís, Hannah Arendt, Simone Weil, Etty Hillesum o Pere Casaldàliga. I també algunes actituds que, avui, poden ser vistes com a intempestives: la mansuetud, per exemple. I, òbviament, la vulnerabilitat que ens defineix (per molt que, a vegades, pretenguem obviar-ho) i que es declina en aquesta *ferida infinita* que «ens arriba fins al centre de l'ànima»: de la vida, de la mort, del tu i del món.

Gaudiu d'aquesta lectura que mou i commou. En acabat, us mirareu les *juntures* d'una altra manera (cel i terra, dia i nit, lleugeresa i gravetat, acció i esperança...), redescobrireu com n'és, d'important, dir a les persones pel seu nom («la paraula més primordial»), deixareu d'avergonyir-vos per ser excessivament sensibles i certificareu que «estimar és el principal infinitiu de la vida».

RAUXA

Reconèixer-nos en els clàssics

Occident neix de la confluència d'Atenes i Jerusalem, del geni grec i de la revelació judeocristiana. Amb raó, doncs, es consideren com a realment fundacionals de la nostra civilització els textos de totes dues tradicions. L'home occidental que llegeix Homer, Plató o la Bíblia, d'una manera indirecta també s'està llegint a ell mateix. Tant hi fa que hagin passat milers d'anys, que no compregui les llengües amb què van ser escrits originalment o que no cregui en els déus de l'Olimp, ni en Jesucrist, ni en cap divinitat. Malgrat tot això, quan es llegeixen aquests llibres, no només fem un viatge en el temps cap al passat, sinó que ens posem davant d'un mirall que ens reflecteix a nosaltres i el nostre temps. La categoria de clàssics que amb raó se'ls ha atorgat, fa que puguin ser llegits fora de l'espai i el temps en què van ser creats. Les qüestions que de fons s'hi tracten són les pròpies de l'ésser humà. I aquesta condició d'universals és tan certa que els hauria de fer aptes per ser compresos no només pels occidentals, sinó per qualsevol persona, sigui de la cultura que sigui. Les dificultats pròpies de les diferències culturals no haurien d'impedir assumir com a propis la *Iliada* o els Evangelis. Encara que no sigui una comprensió acadèmica, es tractarà d'un coneixement tant o més vàlid si íntimament s'han reconegut el missatge i la bellesa que aquestes obres posseeixen i ens volen transmetre.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

ESCOLA D'ANIMACIÓ BÍBLICA

El **dimarts 25 de maig**, a les 18.00, Dimarts Bíblic *Ante las dudas y las crisis... la Biblia responde. ¿Qué es la segunda venida de Cristo?* Sessió per videoconferència. Inscripcions: quimil66@yahoo.es.

ESCOLA DE TEOLOGIA DEL MAREME

El **dijous 27 de maig**, a les 19.00, sessió sobre *Egipte a l'Antic Testament* a càrrec de Pilar Casals al Casal de Sant Josep de Mataró.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **divendres 28 de maig**, a les 19.00, cicle de cinema Ignasi Salvat amb la pel·lícula *En buenas manos*. Més informació: tel. 933 172 338.

SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **diumenge 30 de maig**, a les 18.00, conferència de la Gna. Griselda Cos sobre *El monaquisme cristià i la pau* al monestir de Sant Pere de les Puel·les (c/ Anglès, 55 - Barcelona).

BASÍLICA DE LA PURÍSSIMA

Tots els diumenges i festes, a les 19.00, fins al **divendres 11 de juny**, vespres cantades a la basílica de la Puríssima Concepció (c/ Aragó, 299 - Barcelona).

NOVAHUMANITAS

El **cap de setmana 12 i 13 de juny**, formació humana en línia *Millorar les meves relacions interpersonals* amb Josep Font. Més informació: tel. 616 164 006.

Girona

MARIA AUXILIADORA

El **dilluns 24 de maig**, a les 19.00, festa de Maria Auxiliadora a la paròquia de Santa Eugènia de Girona: conferència d'Àngel Rodríguez *Com la Mare de Déu s'integra a la societat i ofici solemne*.

Sant Feliu de Llobregat

CATEDRAL

El **dimecres 26 de maig**, a les 20.00, Mons. Agustí Cortés presideix l'eucaristia en la solemnitat de la dedicació del temple en el seu 75è aniversari.

CATALONIA SACRA

El **dissabte 29 de maig**, a les 19.00, visita guiada a les pintures murals gòtiques del Bruc amb Gemma Estrada. Inscripcions: reserves@cataloniasacra.cat.

Tarragona

CATALONIA SACRA

El **divendres 28 de maig**, a les 18.00, visita guiada a l'església de Sant Jaume de Riudoms amb Jordi Romera. Inscripcions: reserves@cataloniasacra.cat.

CONCERT

El **dissabte 29 de maig**, a les 20.30, concert *El segle XX per a flauta i piano* amb Àlex Alguacil i Christian Farroni a l'església del Sagrat Cor de Vistabella. Venda d'entrades: www.primaveramusicalvistabella.com.

Tortosa

PRO ORANTIBUS

El **dissabte 29 de maig**, a les 16.30, pregària *pro orantibus* al monestir del Sagrat Cor d'Amposta.

Vic

MUSEU EPISCOPAL DE VIC

El **diumenge 30 de maig**, a les 10.30, activitat familiar *Déus, mòmies i faraons egipcis*. Reserves: tel. 938 869 360.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els responsables del món financer col·laborin amb els governs per regular els mercats financers per protegir els ciutadans del seu perill

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

f /catalunyacristiana

@catcrist

instagram catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Pilar Casals, Agustí Codinach, Antonio Gil, Jaume González Padrós, Joan Guiteras, Ignasi Fernández Terricabras, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Palero, Joan Pallarès, Josep Oriol Pujol, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Josep Rovira, Lluís Serra, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

IGNASI MIRANDA

Toni Hervás, nou director de Ràdio Estel, es defineix sobretot com un home de ràdio. Llicenciat en Periodisme per la Universitat Autònoma de Barcelona, la seva trajectòria és molt àmplia. Des dels inicis com a redactor a l'agència Europa Press i cap d'informatius de Ràdio Nou Barris, també ha treballat a les redaccions d'Onda Cero, Onda Rambla i COMRàdio. Hervás, de 48 anys, ha realitzat formació específica en xarxes socials i ha treballat com a investigador de la Unió Europea per a la Universitat de Barcelona, com a consultor de comunicació i responsable de l'Oficina de Mitjans de Comunicació de la Universitat Oberta de Catalunya. Ha estat responsable de Comunicació i Màrqueting de l'Escola Pia de Catalunya i assessor de Fira de Barcelona en Comunicació. Des de fa gairebé tres anys, treballa al gabinet de Comunicació de l'arquebisbat de Barcelona.

Com entén la ràdio i particularment Ràdio Estel, que té un compromís amb la difusió del missatge cristià?

La feina que tenim en el món de la ràdio i particularment en el món de Ràdio Estel és doblement complicada. Has de fer la feina d'evangelització i alhora t'has d'actualitzar des dels canals que la fan possible. La paraula és la que és, però la ràdio ha canviat molt. Ara, més que un canal, ha passat a ser una plataforma de continguts, on la radiofonia continua sent clau però que s'ha d'acompanyar d'altres canals que ens han de permetre arribar a tota la societat.

Vivim un moment radiofònic en què es multipliquen els missatges i s'arriba a la gent per diferents canals (xarxes socials o podcast). Tot això té cabuda a Ràdio Estel?

Sens dubte. Una plataforma de continguts s'ha d'exterioritzar i ha d'impactar sobre la societat. La ràdio ha d'arribar a tots els àmbits de comunicació que s'estan consumint. Per exemple, utilitzem el mòbil per escoltar programes o música, i hem de conjugar aquest mitjà amb altres que arribin a tothom.

El món viu una tendència a l'allunyament de les inquietuds religioses. Quina importància té un mitjà de comunicació cristià en aquest moment?

Toni Hervás, nou director de Ràdio Estel

«Hem de portar el missatge cristià a tothom de manera efectiva»

No és fàcil, però el que estem patint i hem patit ens ha posat a prova. És sentiment, perquè veiem que molta gent ha tornat a les esglésies, a les parròquies i a participar en diferents grups del que és la nostra religió, però també els números diuen que ha augmentat la quantitat de catòlics aquests mesos, i ha passat de manera uniforme i gairebé en totes les edats. Realment els ulls de molta gent han tornat a la religió, i crec que per trobar-hi una resposta.

Ràdio Estel va néixer el 1994 pensant en els allunyats de l'Església i de la fe, amb un model que combina música, programes de difusió i altres espais. És possible compatibilitzar entreteniment i ràdio actual i oberta amb el missatge cristià?

El model de ràdio oberta i d'arribar als més allunyats és l'objectiu nostre, com també és el de l'evangel·li. I en això no ha de canviar res. L'únic que hem de fer és actualitzar la forma de fer-ho i portar el mis-

satge cristià a tothom de manera efectiva.

Un nou director implica, en general, conservar els encerts i millorar els defectes. Té pensats gaires canvis?

Acabo d'aterrar i encara és aviat. Tota la gent que fins ara m'ha acollit a Ràdio Estel m'ha facilitat molt la feina, perquè pugui conèixer els aspectes necessaris per portar una responsabilitat d'aquest tipus. Tothom té idees. Compto amb l'equip humà de la casa, sens dubte, i es podran concretar coses de mica en mica les properes setmanes.

Seguirà la part de treball conjunt amb el setmanari Catalunya Cristiana?

El fet que Mossèn Jaume Aymar continuï al capdavant de Catalunya Cristiana és la millor garantia que aquesta continuïtat i aquesta sinergia efectiva entre els dos mitjans continuarà. Aquest valor va en benefici dels dos mitjans i, per tant, de la comunicació i de l'Església.

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a **roca.es**

Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca